

ПРОЕКТ!!!

Приложение № 2 към Условията за кандидатстване

СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР (ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ) шрифт Times New Roman 12, междуредие 1,15																			
1. Географски район и население, обхванати от стратегията за ВОМР (не повече от 2 страници)																			
1.1. Информация за територията и населението на МИГ:																			
- Списък на общините, обхванати от МИГ;	Община Елхово , област Ямбол с № ЕКАТТЕ ЈАМ 07 Община Болярово , област Ямбол с № ЕКАТТЕ ЈАМ 03																		
- Списък на населените места, обхванати от МИГ;	Община Елхово, общо 22 населени места: - Град Елхово - Всички села: Борисово, Бояново, Вълча поляна, Голям Дервент, Гранитово, Добрич, Жребино, Изгрев, Кирилово, Лалково, Лесово, Малко Кирилово, Маломирово, Малък манастир, Мелница, Пчела, Раздел, Славейково, Стройно, Трънково, Чернозем Община Болярово, общо 20 населени места: - Град Болярово Всички села: Воден, Вълчи извор, Голямо Крушево, Горска поляна, Денница, Дъбово, Златиница, Иглика, Камен връх, Крайново, Малко Шарково, Мамарчево, Оман, Попово, Ружица, Ситово, Стефан Караджово, Странджа, Шарково																		
- Брой жители на населените места, обхванати от МИГ.	Населението на територията на МИГ – Елхово – Болярово към 31.12.2020 е общо 17307 души , разпределено както следва по общини и населени места: Население на Община ЕЛХОВО към 31.12.2020 по данни от НСИ: 13846 души: <table> <tr> <th>Населено място</th><th>Брой жители</th></tr> <tr> <td>05520 с.Борисово</td><td>70</td></tr> <tr> <td>06001 с.Бояново</td><td>557</td></tr> <tr> <td>12530 с.Вълча поляна</td><td>51</td></tr> <tr> <td>15730 с.Голям Дервент</td><td>82</td></tr> <tr> <td>17748 с.Гранитово</td><td>535</td></tr> <tr> <td>21542 с.Добрич</td><td>82</td></tr> <tr> <td>27382 гр.Елхово</td><td>9121</td></tr> <tr> <td>29516 с.Жребино</td><td>107</td></tr> </table>	Населено място	Брой жители	05520 с.Борисово	70	06001 с.Бояново	557	12530 с.Вълча поляна	51	15730 с.Голям Дервент	82	17748 с.Гранитово	535	21542 с.Добрич	82	27382 гр.Елхово	9121	29516 с.Жребино	107
Населено място	Брой жители																		
05520 с.Борисово	70																		
06001 с.Бояново	557																		
12530 с.Вълча поляна	51																		
15730 с.Голям Дервент	82																		
17748 с.Гранитово	535																		
21542 с.Добрич	82																		
27382 гр.Елхово	9121																		
29516 с.Жребино	107																		

32576 с.Изгрев	519
36909 с.Кирилово	280
43116 с.Лалково	81
43459 с.Лесово	517
46615 с.Малко Кирилово	7
46797 с.Маломирово	334
46904 с.Малък манастир	399
47768 с.Мелница	233
58801 с.Пчела	400
61738 с.Раздел	164
66980 с.Славейково	23
69883 с.Стройно	38
73328 с.Трънково	157
81121 с.Чернозем	89

Население на Община БОЛЯРОВО към 31.12.2020 по данни от НСИ: 3461 души:

Населено място	Брой жители
05284 гр.Болярово	1077
11658 с.Воден	324
12588 с.Вълчи извор	26
15881 с.Голямо Крушево	196
17097 с.Горска поляна	73
20657 с.Денница	55
24356 с.Дъбово	33
31019 с.Златиница	31
32264 с.Иглика	15
35756 с.Камен връх	34
39356 с.Крайново	27
46704 с.Малко Шарково	177
46958 с.Мамарчево	318
53504 с.Оман	59
57652 с.Попово	260
63272 с.Ружица	77
66679 с.Ситово	87
69208 с.Стефан Караджово	409
69674 с.Странджа	49
83051 с.Шарково	134

1.2. Описание на географския район и карта на територията, обхваната от МИГ:

Територията, на която ще се прилага настоящата Стратегия за ВОМР, е непрекъсната, изцяло съвпада с териториите на Община Елхово и община Болярово – **територията на действие на Сдружение „Местна инициативна група – Елхово - Болярово“**. Територията е с **непрекъснати граници, с общи характеристики, хомогенност и кохерентност**.

Територията е разположена в Югоизточната, периферна част на страната, като заема най-южната част на Ямболска област, част от Югоизточния регион от ниво 2, и включва земите от средното течение на р. Тунджа и част от Странджа планина.

2. Описание на процеса на участие на общността в разработване на стратегията: (не повече от 3 страници)

2.1. Описание на процеса - проведени срещи, семинари, конференции, обучения, обществени обсъждания с местната общност и описание на съответствието на стратегията с Интегрираната/ите териториална/и стратегия/и за развитие на региона/ите от ниво 2:

Разработването на Стратегията за ВОМР на МИГ – Елхово – Болярово представляваше активен и двустранен процес на информиране, консултиране и включване на местната общност в различните етапи и дейности, предвидени и реализирани в изпълнение на проект, финансиран по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности” на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие” от ПРСР 2014-2020 г., съгласно Административен договор № РД 50 – 67/21.03.2023 г. (с код в ИСУН BG06RDNP001-19.610-0024) за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06RDNP001-19.610.

През периода март 2023 – септември 2023 г. бяха подготвени, организирани и проведени следните събития и срещи

I. Популяризиране на процеса на разработване на стратегия за ВОМР:

1. Организирани 4 информационни срещи в населените места за популяризиране на процеса на разработване на стратегия за ВОМР:

- **2 събития: Провеждане на две еднодневни информационни срещи/семинари за най-малко 20 участници**
 - на 28.08.2023 г. от 11:30 ч. в зала на Народно Читалище „Възраждане – 1912“ гр. Болярово с 30 участници, 16 П, 6 С, 8 Н
 - на 30.08.2023 г. от 10:30 ч. в зала на Народно Читалище „Развитие – 1893“ гр. Елхово с 25 участници, 12 П, 4 С, 9 Н
- **2 събития: Провеждане на две еднодневни информационни срещи за най-малко 10 участници - по една в община Елхово и в община Болярово – кафе-пауза, наем на зала**
 - 29.08.2023 г. от 15:30 часа, гр. Елхово, зала на Община Елхово, 11 участници, 4 П, 5С, 2 Н
 - 31.08.2023 г. от 10:00 часа, в с. Стефан Караджово, община Болярово, НЧ „Стефан Караджа – 1904“, 19 участници, 4 П, 2С, 13 Н

2. Публикации и излъчвания в регионални медии за популяризиране на процеса на разработване на стратегия за ВОМР за предоставяне на информация за проекта чрез регионални медии: 7 публикации в регионална електронна медия „Елхово нюз“, 3 публикации във вестник „Време“, Излъчване – 15 минути – в Радио 999 – три излъчвания по 7 минути.

II. Организиране и провеждане на обучение на местни лидери и заинтересовани страни за 11 представители на трите сектора заинтересовани страни – публичен, стопански и нестопански.

III. Подготовка на стратегия за ВОМР, включително консултиране на местната общност във връзка с подготовката на стратегия

В процеса на подготовка на СВОМР бяха организирани събития – работни срещи и

конференция, с цел консултиране с местната общност:

3.1. Провеждане на четири еднодневни работни срещи за консултиране на разработването на СВОМР - 3 в община Елхово и 1 в община Болярово за най-малко 10 участници:

- **Еднодневна работна среща за консултиране на разработването на СВОМР на „Местна инициативна група – Елхово – Болярово“** за периода 2023 – 2027 г., на 11.09.2023 г. от 11:00 часа, с. Гранитово, зала на НЧ „Съгласие – 1928“, 11 участници, 1 П, 3 С, 7 Н
- **Еднодневна работна среща за консултиране на разработването на СВОМР на „Местна инициативна група – Елхово – Болярово“** за периода 2023 – 2027 г., на 12.09.2023 г. от 11:00 часа, с. Бояново, община Елхово, зала на кметство, 10 участници, 5 П, 1 С, 4 Н
- **Еднодневна работна среща за консултиране на разработването на СВОМР на „Местна инициативна група – Елхово – Болярово“** за периода 2023 – 2027 г., на 13.09.2023 г. от 13:30 часа, гр. Елхово, зала на Общински детски комплекс – гр.Елхово, 5 П, 4 С, 1 Н
- **Еднодневна работна среща за консултиране на разработването на СВОМР на „Местна инициативна група – Елхово – Болярово“** за периода 2023 – 2027 г., на 14.09.2023 г. от 12:00 часа, гр. Болярово, зала на НЧ „Възраждане – 1912“, 14 участници, 4 П, 4 С, 6 Н

3.2. Провеждане на еднодневна информационна конференция за обществено обсъждане и консултиране на СВОМР на „Местна инициативна група – Елхово – Болярово“ за периода 2023 – 2027 г. с местната общност за най-малко **50 участници** – на 19.09.2023 г. от 10:30 часа, гр. Елхово, зала на НЧ „Развитие 1893“ – гр.Елхово. В общественото обсъждане се включиха 54 представители на местните общности: 24 П, 14 С, 15 Н

С оглед информирание и консултиране с местната общност относно възможностите за подкрепа на местното развитие чрез подхода ВОМР при променените условия и изисквания във връзка с поканата по процедура № BG06AFSP001-01.001, през периода март – май 2025 г. бяха подготвени, организирани и проведени следните събития и срещи:

1. На **15.04.2025 година от 13:30 часа** в град Елхово, залата на Община Елхово, гр. Елхово, ул „Търговска“ № 13, ет.3 – общо присъствали 6 участници от публичния сектор – представители на местна власт - кмет, заместник кметове, служители на общинска администрация.
2. На **15.04.2025 година от 15:00 часа** в град Елхово, залата на Община Елхово, гр. Елхово, ул „Търговска“ № 13, ет.3 – общо присъствали 7 участници от публичния сектор – Образование - детски градини и основни училища
3. На **23.04.2025 година от 11:30 часа** в град Болярово, залата на Община Болярово– общо присъствали 14 участници - 5 от публичния сектор – местна власт, 2 от стопанския сектор, 7 от нестопанския сектор – читалища и физически лица.
4. На 14.05.2025 година се проведе обществено обсъждане на проекта на СВОМР на СНЦ „МИГ – Елхово – Болярово“ .
5. На 15.05.2025 година се проведе Общо събрание на СНЦ „МИГ – Елхово – Болярово“, на което беше приета СВОМР за периода 2023-2027 г.

В публичните събития за популяризиране процеса на разработка на стратегията са **включени 14 от общо 15 групи заинтересовани страни.**

Описание на съответствието на стратегията с Интегрираната териториална стратегия за развитие на региона от ниво 2

Територията на МИГ Елхово – Болярово е част от Югоизточния район за планиране от ниво 2 (NUTS 2), обхващащ областите Бургас, Сливен, Стара Загора и Ямбол. **Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югоизточен регион (ИТСР 2021–2027)** формулира основните насоки за пространствено, икономическо и социално развитие в рамките на програмния период, като съчетава национални, регионални и европейски политики. Тя осигурява стратегическа рамка за координирани териториални интервенции и отразява специфичните нужди и потенциали на региона.

В този контекст, **Стратегията за водено от общностите местно развитие на МИГ – Елхово – Болярово** е в пряко съответствие с визията и целите на ИТСР. Тя адаптира приоритетите на регионалната стратегия към местния контекст и отговаря на ключови предизвикателства, идентифицирани в рамките на Югоизточния регион – демографски дисбаланси, ограничена икономическа диверсификация, нужда от иновации, подобряване на инфраструктурата, достъп до социални услуги и околна среда.

Чрез подхода ВОМР и участието на местната общност, СВОМР допринася за интегрираната реализация на политиките за сближаване, като залага на мерки с териториален ефект, насочени към икономическо активизиране, социално включване и устойчиво управление на ресурсите.

Съответствието със стратегическите приоритети на ИТСР се изразява в следната съпоставка:

<i>Приоритети на ИТСР – Югоизточен район</i>	<i>Съответстващи цели в СВОМР на МИГ Елхово – Болярово</i>
Приоритет 1: Устойчива и интелигентна икономика	ПРИОРИТЕТ ЗА РАЗВИТИЕ II: КОНКУРЕНТНА ИКОНОМИКА И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РАБОТА И БИЗНЕС • Стратегическа цел 2. Развитие на конкурентноспособна, иновативна, с висока добавена стойност, генерираща доходи и заетост икономика на територията на МИГ – Елхово – Болярово • Специфична цел 2.1. Повишаване на конкурентноспособността на земеделските стопанства и подобряване на позицията им във веригата на стойността • Специфична цел 2.2. Създаване на възможности за добавяне на стойност към земеделската продукция и модернизиране технологичната база и внедряване на иновации в предприятия от ХВП. • Специфична цел 2.3. Постигане на устойчиво икономическото развитие на територията на

	МИГ – Елхово - Болярово чрез разнообразяване на местната икономика и нейната иновативност с производства и услуги с висока добавена стойност • Междусекторна цел 1: Модернизиране на територията чрез стимулиране и споделяне на знания, иновации и цифровизация и насърчаване на по-широкото им използване чрез подкрепа за създаване на интелигентни селища • Междусекторна цел 2: Развитие на териториална идентичност и маркетинг на база на специфичния териториален потенциал
Приоритет 2: Качество на живот и човешки капитал	ПРИОРИТЕТ ЗА РАЗВИТИЕ 1: УСЛОВИЯ НА ЖИВОТ И ИНТЕЛИГЕНТНО РАЗВИТИЕ • Стратегическа цел 1. УСЛОВИЯ НА ЖИВОТ: Подобряване качеството на живот, устойчиво и ефективно използване и съхраняване на местните ресурси и интелигентно развитие • Специфична цел 1.1 Подобряване на основните услуги за населението и инфраструктурата на територията на МИГ – Елхово – Болярово за осигуряване на адекватни условия за живот и заетост
Приоритет 3: Интегрирано териториално развитие и сближаване	• Междусекторна цел 1: Модернизиране на територията чрез стимулиране и споделяне на знания, иновации и цифровизация и насърчаване на по-широкото им използване чрез подкрепа за създаване на интелигентни селища • Междусекторна цел 2: Развитие на териториална идентичност и маркетинг на база на специфичния териториален потенциал

СВОМР допринася за реализацията на териториалния подход, заложен в ИТСР, като мобилизира местни партньорства, координира инвестиции от различни източници и създава условия за устойчив растеж, интелигентно развитие, социална кохезия и пространствено балансирано развитие на територията на МИГ Елхово – Болярово.

2.2. Групи/сектори заинтересовани лица, участвали в процеса на съгласуване на стратегията:

В рамките на проекта по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ беше проведено проучване и изготвен анализ на конкретните заинтересовани страни и техните потребности във връзка с разработването и прилагането на Стратегията за ВОМР.

С оглед актуализиране на информацията за потребностите на заинтересованите страни, в периода март – април 2025 беше проведено допълнително анкетиране и беше актуализиран

анализа с добавяне на новите резултати.

Идентифицирани на територията бяха общо **16 групи** заинтересовани страни.

Идентифицираните групи заинтересовани страни със силно позитивно/негативно отношение към политиката и високо ниво на сила/власт, които трябва да бъдат включени в процесите на взимане на решения по разработване и реализация:

1. Местна власт
2. Образователни институции
3. Земеделски производители: растениевъдство
4. Земеделски производители: животновъдство
5. Промисленост – микропредприятия
6. Промисленост – предприятия от сектор преработка на селскостопански продукти и ХВП
7. Промисленост – малки предприятия от останалите подсектори (извън ХВП)
8. Предприятия от туризма – хотели и други места за настаняване
9. Предприятия, предоставящи други услуги в туризма
10. Предприятия от сектор търговия и услуги
11. Сдружения в сферата на развитие на територията, туризма и опазване на околната среда
12. Читалища
13. Представители на уязвими групи (физически и юридически лица)

Консултиране в процеса на разработване на СВОМР на МИГ Елхово – Болярово трябва да се осъществи със следните групи заинтересовани страни:

1. Сдружения в сферата на образованието
2. Сдружения в областта на спорта и младежките дейности
3. Граждани от територията на МИГ – Елхово – Болярово

В целия процес по разработване на Стратегията за ВОМР бяха включени общо **14 групи** заинтересовани страни, което представлява 87,5% от идентифицираните групи заинтересовани страни, както следва:

I. Публичен сектор – включени 2 групи заинтересовани страни от 2 идентифицирани (100 %): 1. Местна власт: Кметове, кметски наместници, общински администрации и Общински съвети от община Елхово и община Болярово; 2. Образователни институции – училища, гимназии.

II. Представители на стопанския сектор – включени 7 групи заинтересовани страни от общо 8 идентифицирани (87,5 %):

1. Земеделски производители: растениевъдство
2. Земеделски производители: животновъдство
3. Промисленост – микропредприятия
4. Промисленост – предприятия от сектор преработка на селскостопански продукти и ХВП
5. Промисленост – малки предприятия от останалите подсектори (извън ХВП)
6. Предприятия от туризма – хотели и други места за настаняване
7. Предприятия от сектор търговия и услуги

III. Представители на нестопанския сектор – включени са 5 групи заинтересовани

страни от 6 идентифицирани (100%):

1. Читалища
2. Сдружения в сферата на развитие на територията, туризма и опазване на околната среда
3. Сдружения в областта на спорта и младежките дейности
4. Представители на уязвими групи (физически и юридически лица) – роми, хора с увреждания, младежи и пенсионери
5. Граждани от територията на МИГ – Елхово – Болярово

По този начин се осигури включване на възможно най-широк кръг хора – представители на заинтересованите страни, в процеса на разработване на Стратегията за водено от общностите местно развитие на МИГ – Елхово – Болярово, което гарантира адекватно отразяване на местните потребности.

3. Анализ на нуждите и потенциала за развитие на територията: (не повече от 10 страници)

3.1. Описание на ситуацията на територията на МИГ към момента на кандидатстване:

1. Местоположение: предимства и ограничения за развитие

Територията на действие на Сдружение „Местна инициативна група – Елхово - Болярово”, на която ще се прилага настоящата Стратегия за ВОМР, е непрекъсната, изцяло съвпада с териториите на Община Елхово и община Болярово, с **обща характеристика, хомогенност и кохерентност**, разположена е в Ямболска област, Югоизточната, периферна част на страната, и включва земи от средното течение на р. Тунджа и част от Странджа планина. Общата площ на територията е 1369,9 кв.км. В община Елхово населените места са 22 – 1 град и 21 села, а в община Болярово – 20, 1 град и 19 села, общо 42 населени места. Населението, според данни на НСИ към 31.12.2020 г. е общо **17307** души, в община Елхово – **13846** души, в община Болярово – **3461**. От тях 10198 – 59 %, живеят в градовете, а 7109 души или 41 % - в селата.

Ограниченията от периферността на местоположението на територията се преодоляват чрез Граничния контролно-пропускателен пункт, както и чрез изпълнението на общи проекти със съседните общини и общини от Р. Турция. **Предимствата на местоположението** са свързани с транспортната инфраструктура - първокласен път I-7 е част от стратегически важен транспортен коридор, чрез който се поддържат икономическите връзки със между Турция – България – Румъния.

Допълнителните предимства на територията се свързват с обстоятелството, че изолацията от активна антропогенизация е способствало запазването на естествения характер на природните системи и на съвременният етап територията на МИГ – Елхово – Болярово разполага с богат природен капитал, позволяващ развитие на биологично земеделие.

2. Обща природно-географска характеристика по компоненти

Територията на МИГ- Елхово-Болярово заема най-южната част на Ямболска област и включва земите от средното течение на река Тунджа, части от Тунджанската хълмиста земя, южните хълмисти повърхнини на Бакаджиците, северните Странджански редове и източните разклонения на Дервентските възвишения.

- Преобладава **равнинния и равнинно-хълмист релеф**.
- **Води и водни ресурси:** Главна речна система на територията на МИГ е **река Тунджа** с нейния приток **река Поповска** и други притоци. На територията на с. Стефан Караджово има находище на **минерална вода**, която е с богати лечебно профилактични свойства.
- **Почвената покривка** се характеризира с голямо разнообразие. Преобладаващи почвени типове са алувиално-ливадни, смолници и канелено-горски почви.
- **Полезни изкопаеми:** Възможност и потенциал за генериране на икономическо развитие дава добива на скално-облицовъчни материали – мрамори, гранити, андезити и сиенити
- **Климат и климатични ресурси:** Районът се отличава с континентално-средиземноморски климат. Климатичните режими създават отлични условия за развитие на земеделие и животновъдство, изграждане и поддържане на стопанска инфраструктура, самопочистване на въздуха, енергия от възобновяеми източници, както и развитието на алтернативен туризъм. Като неблагоприятни могат да бъдат посочени недостатъчните валежи и относително високият брой на дните с мъгли, проява на екстремни обилни извалявания, възникването на горски пожари, дефицит на влажност.
- **Агроклиматични ресурси:** Територията на МИГ – Елхово – Болярово разполага със значителен агроклиматичен потенциал за развитие на всички подотрасли на растениевъдството – зърнени, технически, зеленчукови култури и трайни насаждения. Лимитиращ фактор се явява количеството на валежите, поради което икономическите резултати от развитието на растениевъдството в общината се определят от състоянието на хидромелиоративните системи.
- **Биологично разнообразие:** На територията на партньорството има две **защитени територии – резерватите Долна Топчия и Балабана** със значителното биоразнообразие. На територията на МИГ – Елхово – Болярово са определени 10 защитени зони по екологична мрежа НАТУРА 2000 – 4 по директивата за птиците и 6 по директивата за местообитанията.

3. Състояние на местната икономика

Спецификите на икономическото развитие на територията на МИГ – Елхово - Болярово, са отражение на проявлението на множество фактори от различно естество - разположение спрямо големи градове - центрове на растеж, особености на природноресурсния потенциал, традиции на местното население, степен на изграденост на различни видове инфраструктура и др. На територията липсват големи фирми. Преобладават микро-предприятията, по-големите - средни и малки по размер фирми, са в сферата на машиностроенето, трикотажната и шивашка промишленост.

- **Структура на икономиката на територията на МИГ – Елхово – Болярово по икономически сектори**

Икономиката на територията на МИГ – Елхово – Болярово се характеризира с ясно изразена аграрна специализация, предопределена от особеностите на природноресурсния потенциал на територията, наследените производствени традиции на местното население. На второ място се нарежда сектора на услугите, следван от индустриалния сектор.

3.1. Аграрен сектор: Аграрният сектор заема водещо място в структурата на икономика по икономически сектори на територията на МИГ – Елхово - Болярово. Последиците от световната криза са преодолен и благодарение и на подкрепата от ЕС чрез субсидии на

площ и подпомагане за инвестиции в земеделските стопанства аграрния сектор навлиза в период на стабилен растеж.

- **Селско стопанство: Растениевъдство**

Характеристиките на агроклиматичния потенциал на територията, предопределят водещото място на растениевъдството в структурата на земеделското производство на територията на МИГ – Елхово - Болярово.

- Основните видове култури, отглеждани на територията на МИГ – Елхово – Болярово, остават зърнените и маслодайните с относително постоянен размер на засетите площи.
- Групата на билките и медицински растения са перспективен и с висока добавена стойност сектор, при тях е налице значителен ръст на засетите площи – в това число лавандула, мента, салвия и други.
- Зеленчукопроизводството и производството на плодове се развива сравнително добре, като нарастват площите с домати, краставици и пипер, а площите с овощни насаждения са **нарастнали шест пъти за последните 5 години.**

Въпреки положителните тенденции в развитието на подсектори на растениевъдството с висока добавена стойност, те все още заемат много малък дял. **В тази връзка е необходимо осигуряването на подкрепа за развитието им.**

Предизвикателства и потребности в развитието на растениевъдството:

- Липсата или сериозната амортизация на хидромелиоративните съоръжения.
- Липсата на преработвателни предприятия за произвежданата земеделска продукция води до ниска добавена стойност на местната икономика, трудна реализацията на произведената продукция и ниски изкупни цени.
- Промените в климата също оказват влияние върху развитието на растениевъдството. Необходимо е насочването към отглеждането на **култури и сортове, устойчиви на студ и суша, подходящи нови машини и оборудване.**

- **Селско стопанство: Животновъдство**

Традициите и потребностите на местното население са в основата на развитието на животновъдството. Основно място заема отглеждане на крави, овце, пчели. По брой животни водещо място заема млечното овцевъдство, следвано от млечното говедовъдство.

Анализът на броя на отглежданите животни на територията на МИГ – Елхово – Болярово през последните пет години показва:

- Постоянно и стабилно увеличение на едрия и дребен рогат добитък – говеда и овце.
- Пчеларството също се развива добре, като е налице постоянно увеличение на броя на пчелните семейства на територията – почти 2,5 пъти за пет години.
- Сериозно развитие има и в рибния сектор.

Основните проблеми на производителите на животинска продукция са:

- Липсата на преработвателни предприятия за произвежданата продукция – на територията на има едно месопреработвателно и едно млекопреработвателно предприятие, и една мандра за преработка на собствена продукция – води до ниска добавена стойност на местната икономика, трудна реализацията на произведената продукция и ниски изкупни цени.
- Недостатъчно подходящи и ефективни породи.

- **Ловно стопанство и риболов:**

Ловното стопанство на територията е добре развито, като е притегателно място за ловен туризъм за български и чуждестранни ловци. На територията има изградени няколко язовира, включително язовир „Малко Шарково“ (на територията на община Болярово), които създават отлични условия за развитие на спортен риболов.

4.2. Индустрия

Основен дял в икономическата структура на община Елхово има **леката промишленост**, представена от шивашки предприятия и предприятия за производство и търговия с трикотажни изделия. В областта на **хранително-вкусовата промишленост** работят по едно предприятие в производството на млечни продукти, на хлебни изделия и на колбаси. **Машиностроенето** в общината е представено от “Лемекон”АД - производител на всички видове и размери свързващи елементи на водопроводни инсталации, и “Орудница – 2000” 2000” ООД - металолееене и металообработване – производство на водопроводна арматура и инвентар за селскостопански машини и резервни части за тях.

Секторът на индустрията през последните години показва негативни тенденции:

- Традиционни за територията подотрасли на промишлеността са в упадък.
- Въпреки доброто развитие на аграрния сектор и наличието на достатъчно суровини, много слабо е развитието на хранително-вкусовата промишленост.
- Необходимост от технологично обновление на предприятия в общината.

4.3. Третичен сектор

Третичният сектор е представен от търговията, туризма, услугите за населението, транспорт, строителство и съобщителни услуги, като през последните години бележи постоянен ръст и заема челната позиция в икономиката на МИГ – Елхово – Болярово. Услугите на територията на МИГ – Елхово – Болярово са добре развити, въпреки че са налице и определени дефицити:

- по-слабо са развити здравните и социални услуги в малките населени места на територията и особено – в община Болярово, а предвид застаряващото население това е потребност на територията на МИГ;
 - докато услугите са водещ сектор за община Елхово, в община Болярово те са слабо развити.
- **Туризм**

На територията на Местна инициативна група – Елхово – Болярово туризмът се развива в съответствие с природните и исторически дадености с обща тенденция на нарастване.

За създаването на висококачествени и търсени туристически продукти е нужно да се провежда **целенасочена и ефективна политика по утвърждаване и популяризиране на териториалната идентичност, обединявайки предимствата на природното и културно-историческо наследство със специфичните продукти на територията**. На територията на МИГ – Елхово – Болярово е налице сериозен потенциал за развитие на туризъм на базата на ресурсите:

- **Река Тунджа** – важен ресурс и потенциал, който не се използва в пълна степен
- **Изворите на минерална вода** – ресурс с потенциал за развитие на балнео и СПА туризъм.
- **Съхранена природа и богато биологично разнообразие** – предпоставки за развитието на еко, ловен, познавателен и приключенски туризъм.
- **Богато културно и историческо наследство** - възможност за развитие на

исторически, археологически (студенти и археолози, участващи в разкопки на територията) и културен туризъм.

- Реализираните инвестиции в **спортна инфраструктура** дават възможност и за **спортен туризъм** (за подготовка на спортисти за състезания).

Всички изброени ресурси представляват реален потенциал за развитие на интегриран туризъм, включващ еко, балнео, исторически, познавателен, селски, спортен и други форми.

Усилията би следвало да са насочени към формирана на **интегриран туристически продукт и популяризиране на териториалната идентичност**. Необходимо е осигуряване на цялостно „преживяване“ за туристите, възможности за активна почивка, интегриране на местните продукти и качествени услуги. Това развитие на туризма трябва да се постига с ефективно и устойчиво използване на местните ресурси, като се осигурят възможности за **опазване и популяризиране на местното културно наследство**.

Предизвикателства и потребности в развитието на туризма:

- **Необходимо е подобряване на маркетинговата и информационна дейност и предприемане на мерки за развитие на териториална идентичност и маркетинг на база на специфичния териториален потенциал.**

- Да се постигне **по-добра и интегрирана туристическа интерпретация** на наличните природни и антропогенни туристически ресурси.

- Формирането на интегриран туристически продукт зависи от **качеството на предлаганите туристически услуги и ефективността на обслужващия и управленски персонал.**

4. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси

4.1. Демографска характеристика - състояние и тенденции

Демографската структура на населението на територията на Местна инициативна група – Елхово – Болярово е подчинена на установилите се през последните години общи тенденции – намаляване на броя на населението, застаряване, ниска раждаемост, отрицателен естествен прираст и засилени миграционни процеси.

Неблагоприятната тенденция на механичен отлив на население може да бъде променена чрез **създаване на условия за по-пълна заетост и по-високи доходи, както и чрез подобряване на средата на живот**. За това ще спомогнат както мерките за стимулиране на икономическата активност, така и повишаването на качеството на обитаване – жилищни условия, транспорт, търговско обслужване, екологична среда, култура, отдих, спорт и др.

Наложителни са **действия и мерки за задържане на младото население**, респективно за завръщане на територията след завършване на средно и висше образование.

Етническа структура на населението

При последното преброяване на населението през 2021 година от лицата, отговорили доброволно на въпрос за етническа принадлежност, българите са 85 % от населението. Ромската етническа група съставлява около 8 %, като няма разлика между двете общини. Делът на турската етническа група е незначителен, както и тези определили се като друга етническа група.

Във връзка с особеностите в бита и културата на представителите на ромската етническа група и тяхната ниска здравна култура, се наблюдават определени специфични здравни и

социални проблеми. Друг сериозен проблем по отношение възможността за професионална реализация на ромското население се явява ниската степен на образование /в някои случаи и пълна неграмотност/ на голяма част от представителите на разглежданата етническа група.

Образователна структура на населението

Според данни от последното преброяване на населението, през 2021 г. най-голям дял от жителите на територията на МИГ – Елхово – Болярово има населението със средно образование (7540 души), следвано хората с от основно образование (3852 души).

Трябва обаче да се отбележи, че над 1/3 (38%) % от населението е с ниско ниво на образование – основно, начално и по-ниско. За община Елхово най-голяма е групата на хората със средно образование, а хората с ниско образование са 36%, в община Болярово те са 49%.

Основни предизвикателства и потребности на демографското развитие:

- Силно влошена възрастова структура, продължаващ процес на интензивно изселване, критична демографска ситуация и задълбочаващ се процес на обезлюдяване на територията.
- Необходими са целенасочени мерки за въздействие, които да отчитат специфичните потребности на различните възрастови и етнически групи от населението.
- Необходимо е да се планират и предприемат мерки и дейности, насочени към превенция на риска от социално изключване на представителите на ромската етническа група и на други групи, застрашени от бедност, и стремеж към тяхната интеграция в обществото.
- Застаряващото население на територията изисква планиране и развитие на разширени и нови услуги за населението – социални, здравни и други.
- От друга страна, намаляването на работната сила и очертаващия се недостиг на работна ръка, особено в селата и за селското стопанство, изисква мерки за интензификация на производствата, ново оборудване и технологии, които да изискват по-малко работна сила и да осигуряват по-привлекателни условия за работа.

4.2.Пазар на труда

Пазарът на труда включва два основни компонента: **трудова заетост и безработица**, които са важни индикатори за икономическото развитие. През 2022 година предлагането на работна сила на местния трудов пазар е в зависимост от икономическите условия в района, като за годината безработните клиенти на Бюрото по труда наброяват 916 лица при 1247 за 2017 година, 11,01 %. В териториален аспект средногодишното равнище на безработица в двете общини в края на периода е почти изравнено – 10,87 за община Елхово и 11,68 за община Болярово за 2022 г.

Предизвикателства и потребности на пазара на труда:

- Сезонност на равнището на безработица, дължаща се на увеличено наемане на работа през пролетно-летния период за дейности в селското стопанство, строителството и др.
- Равнището безработицата намалява, но все още е над средното за страната. Достъпът до пазара на труда е затруднен, особено за уязвимите групи от населението.
- Висок дял на безработните младежи (от 20 до 24 годишна възраст). Младежката безработица продължава да е сериозен проблем. Голяма част от младежите, регистрирани в ДБТ са с ниско образование, което е предпоставка за трудната им реализация.
- Предлагането на работна сила без специалност и квалификация продължава да бъде много голямо. Групата безработни без специалност и квалификация формира основната част

от контингента на продължително безработните лица.

Необходимо е **планиране и осъществяване на мерки**, насочени към:

- **Разнообразяване на икономическите дейности** на територията, чрез което да се осигури заетост и да се преодолее сезонния характер на предлагането на работна сила.
- **Насърчаване на предприемачеството** с цел повишаване на заетостта, особено сред уязвимите групи на пазара на труда.

4.3.Здравеопазване

На територията на МИГ – Елхово - Болярово медицинската помощ се осъществява чрез амбулатории за индивидуална практика за първична медицинска помощ, по дентална медицина и за специализирана медицинска помощ, многопрофилна болница за активно лечение, като основната част от медицинските услуги е съсредоточена в град Елхово.

Предизвикателства и потребности на здравеопазването:

- Населението на територията на МИГ – Елхово - Болярово в отдалечените населени места среща трудности при получаване на медицинска помощ, като това се явява сериозен проблем особено за хората в напреднала възраст.
- Проблем на здравните заведения и медицинските практики е амортизираната материална база и технически остаряла апаратура.
- Необходимост от стимулиране и подпомагане на наличните медицински кадри за повишаване на квалификацията и запазването им на територията на общината и осигуряване на подкрепа за подобряване и модернизиране на оборудването.
- Следва да се обърне внимание на представителите на ромската етническа група. Нарастващият брой на тази група, в комбинация с ниската здравна култура и лоши хигиенни навици, се свързва с необходимостта от предприемане на конкретни мерки в сферата на здравеопазването.

4.4.Образование

Образователната система на територията на МИГ – Елхово - Болярово включва мрежа от детски и учебни заведения и обслужващи звена. Общообразователните и специални училища на територията на МИГ – Елхово – Болярово са общо 9, 7 – в община Елхово, и 2 – в община Болярово. Професионалното образование на територията на МИГ – Елхово – Болярово е съсредоточено единствено в община Елхово и се осъществява в 2 професионални гимназии. През разглеждания период намалява броя на учениците поради демографската ситуация. Фактор от особена важност за територията е предприемането на мерки, създаващи условия за равнопоставен достъп до предучилищното обучение и училищното образование за деца и младежи от уязвими групи от обществото и **тяхната образователна интеграция**.

4.5.Социални услуги

Социалната политика на територията е насочена към подобряване качеството на живот и създаване на благоприятни условия за реализация на нейните граждани.

Перспективи и потребности на социалните услуги:

- Запълнените капацитети на домовете за стари хора и на дома за възрастни с умствена изостаналост свидетелства за голямата потребност и същевременно недостиг на такъв тип услуги на територията на общината.
- Небалансирано и неравномерно географско разположение на социалните услуги на територията, което води до затруднен достъп до социални грижи.

- Създаване на условия за комплексно и качествено обгрижване и рехабилитация на деца и възрастни с увреждания в условия, близки до семейната среда.

- Предвид демографската ситуация на територията на МИГ – Елхово – Болярово се **засилва потребността от допълнителни, разширени и / или нови услуги в социалната сфера** – както за възрастните хора, така и за представителите на ромската общност.

4.6.Култура и културни дейности

Основните носители и пазители на културата на територията на МИГ – Елхово – Болярово са народните читалища, съхранявали и развивали културните традиции от поколение на поколение повече от 120 години. На територията на община Елхово развиват дейност единадесет читалища и един музей, а на територията на община Болярово – шест читалища.

Предизвикателства и потребности в културните дейности

- Основните проблеми в развитието на културата и културните дейности са свързани с **остарелия сграден фонд, обзавеждане и оборудване**, както и с **потребностите от подкрепа за съхраняване и оползотворяване на културното наследство**. В по-големите читалища функционират компютърни кабинети с достъп до интернет. Необходимо е оборудване на подобни кабинети и в останалите читалища на общината.

4.7.Младежки дейности и спорт

Физическото възпитание и спорта в детските градини и училища има водеща роля за развитието на децата и младите хора и утвърждаването на здравословен начин на живот. На територията на МИГ – Елхово – Болярово се предприемат мерки за модернизация на спортната инфраструктура, която да задоволява потребностите на населението от спорт, да осигурява условия за високи спортни резултати, както и да се използва като притегателен фактор за развитие на „спортен туризъм“ – подготовка на различни спортни отбори за международни състезания.

5. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията

5.1.Транспортна инфраструктура

Пътната мрежа на територията на МИГ – Елхово - Болярово е добре развита. Изградени са всички необходими пътни връзки на населените места с общинските центрове, както и между самите селища. Сред един от основните проблеми са **незадоволителните параметри на четвъртокласните общински пътища**. Уличните мрежи на територията на МИГ са с трайна настилка, но се нуждаят от реконструкция на уличните настилки.

5.2.Телекомуникации

Важен фактор за регионална конкурентоспособност, влияещ върху скоростта на промените в регионите и териториалното разпределение на икономическата активност, представляват информационните и комуникационните технологии. Проблем остава широколентовия и високоскоростен достъп до интернет, особено в по-малките населени места. Достъпът до Интернет е осигурен в градските центрове. **Изграждането на обществени информационни системи и гарантираното предлагане на Интернет услуги за целия обществен сектор, включително и на улеснен достъп за хората с увреждания, е задължителна стъпка към информационното общество.**

3.2. Идентифицирани групи от заинтересовани от изпълнението на стратегията за ВОМР лица на територията на МИГ:

За целите на разработване на СВОМР беше направено проучване и анализ за идентифициране на заинтересованите страни от разработване и реализация на СВОМР на територията на МИГ – Елхово - Болярово, и за определяне на техните потребности. В резултат на проучването бяха идентифицирани следните групи от заинтересовани страни на територията на МИГ – Елхово – Болярово.

Идентифицираните групи заинтересовани страни със силно позитивно/негативно отношение към политиката и високо ниво на сила/власт, които трябва да бъдат включени в процесите на взимане на решения по разработване и реализация на Стратегията за водено от общностите местно развитие Елхово – Болярово , са:

1. Местна власт
2. Образователни институции
3. Земеделски производители: растениевъдство
4. Земеделски производители: животновъдство
5. Промисленост – микропредприятия
6. Промисленост – предприятия от сектор преработка на селскостопански продукти и ХВП
7. Промисленост – малки предприятия от останалите подсектори (извън ХВП)
8. Предприятия от туризма – хотели и други места за настаняване
9. Предприятия, предоставящи други услуги в туризма
10. Предприятия от сектор търговия и услуги
11. Сдружения в сферата на развитие на територията, туризма и опазване на околната среда
12. Читалища
13. Представители на уязвими групи (физически и юридически лица)

Консултиране в процеса на разработване на СВОМР на МИГ Елхово –Болярово трябва да се осъществи със следните групи заинтересовани страни:

1. Сдружения в сферата на образованието
2. Сдружения в областта на спорта и младежките дейности
3. Граждани от територията на МИГ – Елхово – Болярово

3.3. Наличие на уязвими и малцинствени групи на територията на МИГ и описание на техните потребности:

Основните уязвими групи на територията на МИГ – Елхово - Болярово, идентифицирани в анализите и проучванията, са две: възрастни хора в пенсионна възраст, особено самотно живеещите и тези в малки населени места, и представители на етнически малцинства.

- Основна уязвима група е тази на **населението в пенсионна възраст**, особено живеещо в малките населени места, изолирано и самотно. Населението в над-трудоспособна възраст към края на 2022 г. е 5082 души – над 31 % от населението на територията, а населението над 65 години е 29%, почти половината от които живеят в селата (2043 души над 65 години). Основните им потребности са осигуряване на адекватни здравни и социални грижи. Техните специфични потребности могат да бъдат удовлетворени чрез въвеждане на нови и допълнителни услуги – здрави, социални и други, предназначени за застаряващото

население на територията. В стратегията са предвидени мерки, чрез които да бъдат насърчавани подобни услуги на територията.

Етнически малцинства: На територията на двете общини Елхово и Болярово живеят компактни групи от представителите на ромската етническа общност – уязвима група, съставляваща около 8 % от населението. Голяма част от ромската общност е с ниско ниво на образование и влошен здравен статус, живее в състояние на социална изолация и неучастие в културния и обществен живот. От друга страна, безработните лица с ниска степен на образование – основно от ромската общност, са най-голямата група безработни на територията на МИГ – Елхово – Болярово. Тази група – на **нискограмотни безработни лица** е една от уязвимите групи от населението на МИГ – Елхово – Болярово, за чиято интеграция на пазара на труда и в активния живот на местната общност трябва да бъдат предвидени подходящи мерки. Основните потребности на тази уязвима група биха могли да се удовлетворят чрез предвидените в стратегията за ВОМР цели и мерки за насърчаване на качествена и устойчива заетост и чрез критериите за оценка на проектите, осигуряващи заетост.

По време на информационните събития в процеса на разработване на Стратегията бяха включвани участници и от двете идентифицирани уязвими групи, като бяха обсъдени възможностите за приобщаването им.

3.4. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите на територията на МИГ:

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
- Благоприятно географско и трансгранично положение, благоприятстващо икономическото развитие - Благоприятни природни и климатични условия /плодородни почви, достатъчни водни ресурси, значителен агроклиматичен потенциал/ - Чиста и запазена природа, съхранено биоразнообразие - Изградена мрежа от образователни, здравни и културни институции - Многообразие от културни дейности и утвърдени събития, подчертаващи културната идентичност - Богато културно – историческо наследство, съхранени традиции и обичаи - Почвено разнообразие, благоприятно за отглеждането на широка гама култури – зърнени, маслодайни, технически,	- Влошено качество и на места амортизирана пътна инфраструктура - Недостатъчно изградена и амортизирана инфраструктура в областта на водоснабдяването и канализацията - Негативни демографски тенденции и миграция на населението извън територията, особено на висококвалифицирани кадри и млади хора - Слаба предприемаческа активност сред населението - Почти липсва производство на продукти с местна идентичност - Разпокъсана собственост върху земеделската земя - Липсата или сериозната амортизация на хидромелиоративните съоръжения е ограничителен фактор пред развитието на поливно земеделие. - Недостатъчен иновационен потенциал на

зеленчуци, овощки, лозя, и за поддържане на пасища и ливади; - Богато биоразнообразие – фактор за развитие на различни видове туризъм; - Традиции в развитието на аграрния сектор - Екологична чистота на почвите, липсват промишлени замърсители в региона. - Добър потенциал за развитие на производство на екологични продукти (зеленчуци, лозарство, плодове)	всички отрасли на територията - Ниска добавена стойност на икономиката - Липсата на преработвателни предприятия за произвежданата селскостопанска продукция води до ниска добавена стойност на местната икономика, трудна реализация и ниски изкупни цени на земеделските продукти. - Традиционни за територията подотрасли на промишлеността в упадък
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
- Външни инвестиции - Наличие на национални и международни програми за финансиране - Възможности за финансиране и по-ефективно използване на финансови средства от фондовете на Европейския съюз - Публично-частни партньорства - Привличане на инвестиции - Потенциал за развитие на МСП - Наличие на възможности за развитие на алтернативен туризъм и необходимост от туристически маркетинг - Наличие на свободни терени и сгради - Потенциал за развитие на услугите - Потенциал за изграждане, сертифициране и популяризиране на териториална идентичност	- Влошаване на демографските процеси и засилване тенденцията на миграция на населението извън общината - Демографски срив – прогресивно намаляващо и застаряващо население - Продължително действие на негативните финансови, демографски и икономически фактори - Засилване на рисковете, свързани с климатичните промени. - Ограничен пазар и нелоялна конкуренция - Ограничени финансови инструменти за стимулиране на местния бизнес и инвеститорите - Миграция към големите градове - Ограничен пазар и нелоялна конкуренция

4. Цели на стратегията, включително измерими целеви стойности за резултатите, и съответните планирани действия: (не повече от 10 страници)

4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията:

Стратегическа цел: Територията на МИГ – Елхово – Болярово да бъде ЖИВ селски район, по-атрактивно място за живот с достойни съвременни условия за задържане на населението и привличане на нови жители, с възможности за работа и бизнес, с подкрепа за изграждане на мост между миналото и съхранените традиции и култура и бъдещето на интелигентно развитие.

I. ПРИОРИТЕТ ЗА РАЗВИТИЕ I: УСЛОВИЯ НА ЖИВОТ И ИНТЕЛИГЕНТНО РАЗВИТИЕ

- **Стратегическа цел 1. УСЛОВИЯ НА ЖИВОТ:** Подобряване качеството на живот, устойчиво и ефективно използване и съхраняване на местните ресурси и интелигентно развитие
 - **Специфична цел 1.1 Подобряване на основните услуги за населението и инфраструктурата на територията на МИГ – Елхово – Болярово за осигуряване на адекватни условия за живот и заетост**
 - Допълнителна подкрепа за подобряване на социалните услуги чрез допълващо финансиране от ПРЧР 2021-2027 за подкрепа и подпомагане за активен живот на възрастните хора и остаряване в добро здраве и за развитие на социалната икономика
 - Допълнителна подкрепа за образователна интеграция чрез допълващо финансиране от ПО 2021-2027
- **Мярка 1.1. Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаби инфраструктура на територията на МИГ – Елхово - Болярово**
 - **Специфична цел 1.2 Запазване на духовния и културния живот на населението и съхраняване и валоризиране на културното, историческото и природно наследство, традиции и ресурси на територията на МИГ – Елхово – Болярово**
- **Мярка 1.2. Инвестиции за запазването на духовния и културния живот на населението на територията на МИГ – Елхово - Болярово**
 - Допълнителна подкрепа за опазване на околната среда чрез допълващо финансиране от ПОС 2021-2027

II. ПРИОРИТЕТ ЗА РАЗВИТИЕ II: КОНКУРЕНТНА ИКОНОМИКА И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РАБОТА И БИЗНЕС

- **Стратегическа цел 2. ИКОНОМИКА:** Развитие на конкурентноспособна, иновативна, с висока добавена стойност, генерираща доходи и заетост икономика на територията на МИГ – Елхово – Болярово
 - **Специфична цел 2.1. Повишаване на конкурентоспособността на земеделските стопанства и подобряване на позицията им във веригата на стойността**
- **Мярка 2.1. Инвестиционна подкрепа за земеделските стопанства на територията на МИГ – Елхово - Болярово**
 - **Специфична цел 2.2. Създаване на възможности за добавяне на стойност към**

земеделската продукция и модернизиране технологичната база и внедряване на иновации в предприятия от ХВП.

- **Мярка 2.2. Инвестиционна подкрепа за преработка/ маркетинг на селскостопански продукти на територията на МИГ – Елхово - Болярово**
 - Специфична цел 2.3. Постигане на устойчиво икономическото развитие на територията на МИГ – Елхово - Болярово чрез разнообразяване на местната икономика и нейната иновативност с производства и услуги с висока добавена стойност
- **Мярка 2.3. Инвестиционна подкрепа за развитие на неселскостопански дейности на територията на МИГ – Елхово - Болярово**
 - Допълнителна подкрепа за повишаване на конкурентоспособността и иновативността на местния бизнес чрез допълващо финансиране от ПКП 2021-2027
 - Междусекторна цел 1: Модернизиране на територията чрез стимулиране и споделяне на знания, иновации и цифровизация и насърчаване на по-широкото им използване чрез подкрепа за създаване на интелигентни селища
- **Мярка 3. Подкрепа за изготвянето на стратегии за създаване на интелигентни селища в бъдеще на територията на МИГ – Елхово – Болярово**
 - Междусекторна цел 2: Развитие на териториална идентичност и маркетинг на база на специфичния териториален потенциал
- **Мярка 4. Маркетинг, популяризиране и сертифициране на местното наследство, изделия и храни**

4.2. Измерими целеви стойности за резултатите (индикатори):

4.2.1. Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР – задължителни и специфични за МИГ:

ОСНОВНИ ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ ПО ПОДХОДА ВОМР – ОБЩО ЗА СВОМР на МИГ – Елхово - Болярово			
Индикатор	Мерна единица	Очакван принос от СВОМР – целева стойност	Източник на информация
R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“	Брой	17	Проектни предложения Сключени договори и отчетни

			документи ИСУН
R.40 „Интелигентен икономически преход в селските райони: Брой на подкрепени стратегии за „умни села“	Брой	2	Проектни предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН
R.41 „Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП“	Процент	80 %	Проектни предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН
R.42 „Насърчаване на социалното включване: Брой лица, обхванати от проекти, свързани с подкрепа на дейности за социално включване“	Брой	1300	Проектни предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН
R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“	Брой	400	Проектни предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН

Специфични индикатори за СВОМР на МИГ – Елхово – Болярово

Индикатор		Мерна единица	Очакван принос от СВОМР – целева стойност	Източник на информация
Изходни (за изпълнение /продукт)	Брой на сключените договори	Брой	31	ИСУН Регистри на МИГ
	Стойност на сключените договори лева / евро	Лева / Евро	4 204 970 лв. 2 150 000 евро	ИСУН Регистри на

				МИГ
	Общо инвестиции в лева / евро (публични и частни)	Лева / Евро	5 258 092 лв. 2 688 461 евро	ИСУН Регистри на МИГ
За резултат	Брой жители, които се ползват от подобряни услуги/инфраструктура	Брой	16 600	Проектни предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН
	Брой работни места, разкрити в подпомогнатите проекти	Брой	17	
	Брой модернизирани земеделски стопанства	Брой	7	
	Брой подкрепени предприятия за преработка	Брой	3	
	Брой подкрепени микропредприятия /физически лица / ЗП за неселскостопански дейности	Брой	7	
	Брой проучвания и анализи на територията	Брой	4	
	Брой проведени информационни срещи/ събития / обсъждания	Брой	8	
	Брой разработени стратегии/концепции за създаване на Интелигентни селища	Брой	2	
	Брой жители, включени в събития за популяризиране на местното наследство	Брой	240	
	Брой подкрепени инициативи за маркетинг, популяризиране и сертифициране за местното наследство	Брой	6	

4.2.2. Индикатори по мерки:

ИНДИКАТОРИ по Мярка 1.1. Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаби инфраструктура на територията на МИГ – Елхово - Болярово			
ОСНОВНИ ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ ПО ПОДХОДА ВОМР			
Индикатор	Мерна единица	Очакван принос от СВОМР – целева стойност	Източник на информация
R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“	Брой	0	Проектни предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН
R.40 „Интелигентен икономически преход в селските райони: Брой на подкрепени стратегии за „умни села“	Брой	0	Проектни предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН
R.41 „Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП“	Процент	75 %	Проектни предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН
R.42 „Насърчаване на социалното включване: Брой лица, обхванати от проекти, свързани с подкрепа на дейности за социално включване“	Брой	1000	Проектни предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН
R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“	Брой	0	Проектни предложения Сключени договори и

				отчетни документи ИСУН
Специфични индикатори за СВОМР на МИГ – Елхово – Болярово Мярка 1.1				
Индикатор		Мерна единица	Очакван принос от СВОМР – целева стойност	Източник на информация
Исходни (за изпълнение /продукт)	Брой на сключените договори	Брой	4	ИСУН Регистри на МИГ
	Стойност на сключените договори лева / евро	Лева / Евро	1 369 060 лв./ 700 000 евро	ИСУН Регистри на МИГ
	Общо инвестиции в лева / евро (публични и частни)	Лева / Евро	1 369 060 лв./ 700 000 евро	ИСУН Регистри на МИГ
За резултат	Брой жители, които се ползват от подобрени услуги/инфраструктура	Брой	12 000	Проектни предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН

ИНДИКАТОРИ по Мярка 1.2. Инвестиции за запазването на духовния и културния живот на населението на територията на МИГ – Елхово – Болярово

ОСНОВНИ ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ ПО ПОДХОДА ВОМР

Индикатор	Мерна единица	Очакван принос от СВОМР – целева стойност	Източник на информация
R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“	Брой	0	Проектни предложения ИСУН
R.40 „Интелигентен икономически преход в селските райони: Брой на подкрепени стратегии за „умни села“	Брой	0	Проектни предложения ИСУН
R.41 „Свързани европейски селски	Процент	30%	Проектни

райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП“				предложения ИСУН
R.42 „Насърчаване на социалното включване: Брой лица, обхванати от проекти, свързани с подкрепа на дейности за социално включване“		Брой	200	Проектни предложения ИСУН
R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“		Брой	0	Проектни предложения ИСУН
Специфични индикатори за СВОМР на МИГ – Елхово – Болярово по Мярка 1.2				
Индикатор		Мерна единица	Очакван принос от СВОМР – целева стойност	Източник на информация
Исходни (за изпълнение /продукт)	Брой на сключените договори	Брой	2	ИСУН Регистри на МИГ
	Стойност на сключените договори	Лева / Евро	586 740 лв./ 300 000 евро	ИСУН Регистри на МИГ
	Общо инвестиции в лева / евро (публични и частни)	Лева / Евро	586 740 лв./ 300 000 евро	ИСУН Регистри на МИГ
За резултат	Брой жители, които се ползват от подобрени услуги/инфраструктура	Брой	4600	Проектни предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН
ИНДИКАТОРИ ПО Мярка 2.1. Инвестиционна подкрепа за земеделските стопанства на територията на МИГ – Елхово - Болярово				
ОСНОВНИ ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ ПО ПОДХОДА ВОМР				
Индикатор		Мерна единица	Очакван принос от СВОМР – целева	Източник на информация

		стойност	
R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“	Брой	6	Проектни предложения ИСУН
R.40 „Интелигентен икономически преход в селските райони: Брой на подкрепени стратегии за „умни села“	Брой	0	Проектни предложения ИСУН
R.41 „Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП“	Процент	0	Проектни предложения ИСУН
R.42 „Насърчаване на социалното включване: Брой лица, обхванати от проекти, свързани с подкрепа на дейности за социално включване“	Брой	0	Проектни предложения ИСУН
R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“	Брой	0	Проектни предложения ИСУН
Специфични индикатори за СВОМР на МИГ – Елхово – Болярново по мярка 2.1.			
Индикатор		Мерна единица	Очакван принос от СВОМР – целева стойност
Иходни (за изпълнение /продукт)	Брой на сключените договори	Брой	7
	Стойност на сключените договори (БФП)	Лева / Евро	733 425 лв./ 375000 евро
	Общо инвестиции в лева / евро (публични и частни)	Лева / Евро	1128346 лв./ 576923 евро
За резултат	Брой работни места, разкрити в подпомогнатите проекти	Брой	6
			Проектни предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН

	Брой модернизирани земеделски стопанства	Брой	7	ИСУН Регистри на МИГ
ИНДИКАТОРИ ПО Мярка 2.2. Инвестиционна подкрепа за преработка/ маркетинг на селскостопански продукти на територията на МИГ – Елхово - Болярово				
ОСНОВНИ ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ ПО ПОДХОДА ВОМР				
Индикатор		Мерна единица	Очакван принос от СВОМР – целева стойност	Източник на информация
R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“		Брой	3	Проектни предложения ИСУН
R.40 „Интелигентен икономически преход в селските райони: Брой на подкрепени стратегии за „умни села“		Брой	0	Проектни предложения ИСУН
R.41 „Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП“		Процент	0	Проектни предложения ИСУН
R.42 „Насърчаване на социалното включване: Брой лица, обхванати от проекти, свързани с подкрепа на дейности за социално включване“		Брой	0	Проектни предложения ИСУН
R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“		Брой	0	Проектни предложения ИСУН
Специфични индикатори за СВОМР на МИГ – Елхово – Болярово по мярка 2.2.				
Индикатор		Мерна единица	Очакван принос от СВОМР – целева стойност	Източник на информация
Иходни (за	Брой на сключените договори	Брой	3	ИСУН Регистри на МИГ

изпълнение /продукт)	Стойност на сключените договори (БФП)	Лева / Евро	488 950 лв./ 250000 евро	ИСУН Регистри на МИГ
	Общо инвестиции в лева (публични и частни)	Лева / Евро	752 230 лв./ 384 615 евро	ИСУН Регистри на МИГ
За резултат	Брой работни места, разкрити в подпомогнатите проекти	Брой	3	Проектни предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН
	Брой подкрепени предприятия за преработка	Брой	3	ИСУН Регистри на МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО Мярка 2.3. Инвестиционна подкрепа за развитие на неселскостопански дейности на територията на МИГ – Елхово - Болярово

ОСНОВНИ ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ ПО ПОДХОДА ВОМР

Индикатор	Мерна единица	Очакван принос от СВОМР – целева стойност	Източник на информация
R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“	Брой	8	Проектни предложения ИСУН
R.40 „Интелигентен икономически преход в селските райони: Брой на подкрепени стратегии за „умни села“	Брой	0	Проектни предложения ИСУН
R.41 „Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП“	Процент	0	Проектни предложения ИСУН
R.42 „Насърчаване на социалното включване: Брой лица, обхванати от проекти, свързани с подкрепа на дейности за социално включване“	Брой	0	Проектни предложения ИСУН

R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“		Брой	0	Проектни предложения ИСУН
Специфични индикатори за СВOMP на МИГ – Елхово – Болярово по мярка 2.3				
Индикатор		Мерна единица	Очакван принос от СВOMP – целева стойност	Източник на информация
Иходни (за изпълнени е/продукт)	Брой на сключените договори	Брой	7	ИСУН Регистри на МИГ
	Стойност на сключените договори (БФП)	Лева / Евро	733 425 лв./ 375000 евро	ИСУН Регистри на МИГ
	Общо инвестиции в лева (публични и частни)	Лева / Евро	1 128 346 лв./ 576923 евро	ИСУН Регистри на МИГ
За резултат	Брой работни места, разкрити в подпомогнатите проекти	Брой	8	Проектни предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН
	Брой подкрепени микропредприятия/ физически лица / ЗП за неселскостопански дейности	Брой	7	ИСУН Регистри на МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО Мярка 3. Подкрепа за изготвянето на стратегии за създаване на интелигентни селища в бъдеще на територията на МИГ – Елхово – Болярово

ОСНОВНИ ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ ПО ПОДХОДА ВОМР

Индикатор	Мерна единица	Очакван принос от СВOMP – целева стойност	Източник на информация
R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“	Брой	0	Проектни предложения ИСУН
R.40 „Интелигентен икономически	Брой	2	Проектни

преход в селските райони: Брой на подкрепени стратегии за „умни села“				предложения ИСУН
R.41 „Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП“		Процент	0	Проектни предложения ИСУН
R.42 „Насърчаване на социалното включване: Брой лица, обхванати от проекти, свързани с подкрепа на дейности за социално включване“		Брой	0	Проектни предложения ИСУН
R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“		Брой	200	Проектни предложения ИСУН
Специфични индикатори за СВOMP на МИГ – Елхово – Болярово по мярка 3				
Индикатор		Мерна единица	Очакван принос от СВOMP – целева стойност	Източник на информация
Иходни (за изпълнение /продукт)	Брой на сключените договори	Брой	2	ИСУН Регистри на МИГ
	Стойност на сключените договори	Лева / Евро	117 348 лв./ 60000 евро	ИСУН Регистри на МИГ
	Общо инвестиции в лева (публични и частни)	Лева / Евро	117 348 лв./ 60000 евро	ИСУН Регистри на МИГ
За резултат	Брой проучвания и анализи на територията	Брой	4	Проектни предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН
	Брой проведени информационни срещи/ събития / обсъждания	Брой	8	Проектни предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН
	Брой разработени	Брой	2	Проектни

	стратегии/концепции за създаване на Интелигентни селища			предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН
ИНДИКАТОРИ ПО Мярка 4. Маркетинг, популяризиране и сертифициране на местното наследство, изделия и храни				
ОСНОВНИ ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ ПО ПОДХОДА ВОМР				
Индикатор	Мерна единица	Очакван принос от СВОМР – целева стойност	Източник на информация	
R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“	Брой	0	Проектни предложения ИСУН	
R.40 „Интeligентен икономически преход в селските райони: Брой на подкрепени стратегии за „умни села“	Брой	0	Проектни предложения ИСУН	
R.41 „Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП“	Процент	0	Проектни предложения ИСУН	
R.42 „Насърчаване на социалното включване: Брой лица, обхванати от проекти, свързани с подкрепа на дейности за социално включване“	Брой	100	Проектни предложения ИСУН	
R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“	Брой	200	Проектни предложения ИСУН	
Специфични индикатори за СВОМР на МИГ – Елхово – Болярово по Мярка 4				
Индикатор	Мерна единица	Очакван принос от СВОМР – целева стойност	Източник на информация	
Иходни	Брой на сключените	Брой	6	ИСУН

(за изпълнение /продукт)	договори			Регистри на МИГ
	Стойност на сключените договори	Лева / Евро	176 022 лв./ 90000 евро	ИСУН Регистри на МИГ
	Общо инвестиции в лева (публични и частни)	Лева / Евро	176 022 лв./ 90 000 евро	ИСУН Регистри на МИГ
За резултат	Брой жители, включени в събития за популяризиране на местното наследство	Брой	240	Проектни предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН
	Брой подкрепени инициативи за маркетинг, популяризиране и сертифициране за местното наследство	Брой	6	Проектни предложения Сключени договори и отчетни документи ИСУН

4.3. Планирани дейности за постигане на целите и приоритетите на стратегията

Планът за действие за изпълнение на Стратегията за ВОМР на МИГ – Елхово– Болярово се базира на формулираните приоритети, цели, предизвикателства, мерките и очакваните резултати, посочени в Стратегията за Водено от общностите местно развитие (2023 – 2027 г.). Предвидените дейности са разпределени по мерки, следващи структурата на Стратегията с предвиден срок за изпълнение на дейностите по всяка мярка. Предложеният график е индикативен, като осъществяването на приемите по мерките от Стратегията за ВОМР се очаква да стартира в края на 2025 г.

Планирано е мерките по ПРСР да стартират в края на 2025 г. с оглед осигуряване на достатъчно време за реализация на проектите, особено тези със строително-монтажни работи. С оглед по-ефективно и навременно договаряне и изпълнение на проектите са предвидени и резервни приеми по всички мерки – в случай, че след първите приеми има останал неусвоен бюджет, през следващите години.

Всеки от приемите ще бъде предшестван и съпроводен от информационни кампании – срещи, обучения и консултации, включително онлайн, с цел запознаване бенефициентите с условията и реда за кандидатстване. Една от важните задачи на МИГ е да консултира потенциалните бенефициенти при разработване на проектите по време на приемите. Екипът на МИГ също така ще оказва помощ при изпълнение на договорите за одобрените проекти, включително и при подготовка и подаване на заявки за плащане.

Повишаването на информираността и знанията и уменията, както и популяризиране на

дейността на МИГ е друга важна задача и дейност, като ще се планират и провеждат ежегодно информационни събития, обучения и срещи за разработване, изпълнение и управление на проекти по различните мерки, и ще се подготвят и разпространяват различни информационни материали.

5. Описание на мерките: (не повече от 4 страници за всяка мярка)

Общи правила допустимост за мерките, финансирани от СПРЗСР 2023 – 2027 / ЕЗФРСР

Общи условия за допустимост на проектите и дейностите към СВОМР на МИГ – Елхово – Болярово:

- Всички дейности, допустими за подпомагане по мерките от стратегията са допустими за финансиране, в случай че не оказват отрицателно въздействие върху околната среда по ЗООС
- Проектите и дейностите по тях се изпълняват на територията на МИГ, като резултатът от изпълнението от дейностите следва да е в полза на територията на МИГ.

Не са допустими за финансиране чрез СВОМР:

- дейности, предвиждащи фиксирани плащания и интервенции, свързани със схеми за плащания на площ;
- дейности, предвиждащи инвестиции за напояване;
- дейности, свързани с извършването на разходи за **публична инфраструктура, свързана с пътища, водопреносни и канализационни системи, освен ако не са част от по-голям проект или не са свързани с дейности, отговарящи на концепцията за интелигентни селища;**
- дейности, свързани с извършването на основни земеделски инвестиции с изключение на такива, предвидени за социално земеделие и/или такива, свързани с колективни инвестиции.

Съгласно Условия за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001, точка 27.3. За нуждите на процедурата се използват следните определения:

14. „Колективни инвестиции“ - инвестиции от две или повече физически или юридически лица, които са учредили структура по реда на Закона за задълженията и договорите, която се създава за съвместно закупуване и ползване на материални активи за земеделски дейности в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС) 2021/2115;

24. „Основни земеделски инвестиции“ - самоходна техника за обработка на почвата, прибиране и/или съхранение на реколтата, отглеждане на растениевъдна и животновъдна продукция – колесни трактори, верижни трактори, специализирани самоходни машини (силажоскомбайни, зърнокомбайни и др.) и друг вид самоходни машини с мощност по-голяма от 50 к.с., включително и когато те се използват в животновъдните обекти. Прикачен инвентар не следва да се третира като основни земеделски инвестиции.

39. „Социално земеделие“ - всички дейности, при които се използват земеделски ресурси за насърчаване или разработване на социални услуги като рехабилитация, терапия, защитена заетост, образование през целия живот и други дейности, които допринасят за социално включване. Социалното земеделие включва следните четири основни вида дейности - рехабилитация и терапия; работно включване и социална интеграция; образование; грижа за хората. Защитена заетост е заетост в среда, в която хората с увреждания получават услуги и обучение за развиване на работни умения и поведение, и която е безопасна и не е конкурентна;

Не са допустими за финансиране по проекти от стратегията за ВОМР следните разходи:

1. за закупуване на права за селскостопанска продукция и закупуване на права за получаване на плащане;
2. за закупуване на земя на стойност над 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, с изключение на закупуване на земя с цел опазване на околната среда и опазване на богатите на въглерод почви, или закупуване на земя от млади земеделски стопани чрез използване на финансови инструменти; при финансовите инструменти този таван се прилага за допустимите публични разходи, изплащани на крайния получател или, в случай на гаранции — до размера на базовия заем;
3. за закупуване на животни и закупуване на едногодишни растения и тяхното засаждане с цел, различна от:
 - възстановяване на земеделския или горския потенциал след природни бедствия, неблагоприятни климатични явления или катастрофално събитие;
 - предпазване на селскостопанските животни от големи хищници или от използването им в горското стопанство вместо машини;
 - отглеждане на застрашени породи съгласно определението в член 2, точка 24 от Регламент (ЕС) 2016/1012 на Европейския парламент и на Съвета (45) в рамките на задълженията, посочени в член 70; или
 - опазване на сортове растения, застрашени от генетична ерозия, в рамките на задълженията, посочени в член 70;
4. за лихви по дългове, с изключение на свързани с безвъзмездни средства, отпуснати под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;
5. за инвестиции в широкомащабна инфраструктура, както е определена от държавите членки в стратегическите им планове по ОСП, която не е част от стратегиите за Водено от общностите местно развитие, установени в член 32 от Регламент (ЕС) 2021/1060, с изключение на инвестиции в широколентова инфраструктура и превантивни действия за защита от наводнения или защита на бреговете с оглед на ограничаване на последиците от възможни природни бедствия, неблагоприятни климатични явления или катастрофални събития;
6. за инвестиции в залесяване, които не са съвместими с целите, свързани с околната среда и климата, в съответствие с принципите за устойчиво управление на горите, разработени в общоевропейските насоки за залесяване и повторно залесяване;
7. за инвестиции и дейности, които не са в съответствие с мерките и условията, посочени в становището за екологична оценка на СПРЗСР;
8. за инвестиции и дейности, за които не е налице акт на компетентните органи по околна среда по реда и условията на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 на Закона за биологичното разнообразие и при съобразяване с условията и мерките в съответния акт;
9. за закупуване и/или инсталиране на оборудване, машини и съоръжения втора употреба;
10. за закупуване на лизинг на недвижима собственост;
11. за данък върху добавена стойност (ДДС), с изключение на невъзстановим ДДС, когато е поет действително и окончателно от кандидатите;
12. за оперативни разходи, включително разходи за поддръжка, наеми, застраховка, както и

други разходи, възникнали при изпълнение на договори за лизинг, марж/печалба за лизингодателя, разходи за лихви, разходи за неустойки и такси, режимни разходи;

13. за банкови такси, разходи за гаранции, изплащане и рефинансиране на лихви;

14. за принос в натура;

15. за изследвания за разработване на нови продукти, процеси и технологии;

16. за търговия на дребно, с изключение на интервенциите, за които е допустимо предоставянето на подкрепа за този тип дейност;

17. за закупуване, включително чрез финансов лизинг, на нови машини и оборудване, включително компютърен софтуер, за частта над пазарната им стойност;

18. за сертификация по НАССР (Анализ на опасностите и контрол на критичните точки) и по други международно признати стандарти;

19. които представляват обикновена подмяна;

20. свързани с плащания в брой;

21. за общи разходи, извършени преди 01.01.2023 г.;

22. за закупуване на превозни и транспортни средства, с изключение на специализирани такива, в зависимост от допустимите за подпомагане дейности по съответната интервенция в СПРЗСР;

23. предвиждащи фиксирани плащания и мерки, свързани със схеми за плащания на площ;

24. за инфраструктура, свързана с пътища и/или водопреносни и канализационни системи, когато не са част от по-голям проект или не са свързани с дейности, отговарящи на концепцията за интелигентни селища;

25. за основни земеделски инвестиции, с изключение на такива, предвидени за социално земеделие и/или такива, свързани с колективни инвестиции;

26. за изграждане/ремонт/реконструкция на места за настаняване;

27. за напоителни инсталации;

28. за закупуване на земя и сгради на стойност, надвишаваща стойността на данъчната оценка;

29. за строителна техника, включително самоходни машини, когато проектът е свързан със земеделска дейност, включително животновъдни обекти и складове за съхранение на продукцията;

30. извършени преди подаване на проектното предложение, с изключение на общите разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор.

Мерки и дейности, финансирани от ЕЗФРСР:

Мярка 1.1.	Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаби инфраструктура на територията на МИГ – Елхово - Болярово
Описание на целите:	Мярката е част от планираните интервенции за постигане на ПРИОРИТЕТ ЗА РАЗВИТИЕ I: УСЛОВИЯ НА ЖИВОТ И ИНТЕЛИГЕНТНО РАЗВИТИЕ. Мярката ще допринесе за постигане на следните цели на СВOMP на МИГ

	– Елхово – Болярово: Стратегическа цел 1. УСЛОВИЯ НА ЖИВОТ: Подобряване качеството на живот, устойчиво и ефективно използване и съхраняване на местните ресурси и интелигентно развитие • Специфична цел 1.1 Подобряване на основните услуги за населението и инфраструктурата на територията на МИГ – Елхово – Болярово за осигуряване на адекватни условия за живот и заетост Както и за постигане на Междусекторна цел 1: Модернизиране на територията чрез стимулиране и споделяне на знания, иновации и цифровизация и насърчаване на по-широкото им използване чрез подкрепа за създаване на интелигентни селища. Ще допринесе и за постигане на целите на СПРЗСР 2023-2027 и ОСП: • Подобряване на публична инфраструктурата и технико-комуникационните системи в селските райони • Насърчаване на заетостта, растежа, равенството между половете, включително участието на жените в селскостопанската дейност, социалното приобщаване и местното развитие в селските райони, включително кръговата биоикономика и устойчивото горско стопанство
<i>Допустими кандидати</i>	Допустимите кандидати трябва да са със седалище на територията на МИГ – Елхово – Болярово и да са: • Общините от територията на МИГ – Елхово - Болярово за всички допустими дейности • Юридически лица с нестопанска цел
<i>Допустими дейности</i>	Обхват на дейностите: Допустими са само дейности на територията на МИГ и са за дейности, свързани с основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура: • Изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от общинско значение, извършвани върху имоти публична общинска собственост; • Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура; • Реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот; • Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони; • Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях;

	- Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност, вкл. и дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди; - Инвестиции за осъвременяване и дигитализация на обществените услуги на територията; - Инвестиции, свързани с концепцията за интелигентни селища.
Допустими разходи	Допустими разходи са: Инвестиционни разходи съгласно чл. 73 от Регламент (ЕС) № 2021/2115:: - строително-монтажни работи за изграждане, ремонт, реконструкция, преустройство, поддръжка или възстановяване; - закупуване на нови машини, съоръжения, оборудване и обзавеждане, включително безпилотни летателни системи и прилежащия към тях инвентар; - компютърен софтуер; - други нематериални активи, различни от софтуер (книги, филми и др.); - специализирани превозни и транспортни средства, свързани с основната дейност на проекта; - закупуване на земя на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта; - закупуване на сгради на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта; - общи разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор в размер на до 12% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение; Не са допустими следните разходи: разходи за инфраструктура, свързани с пътища, водопреносни и канализационни системи, освен ако не са част от по-голям проект или не са свързани с дейности, отговарящи на концепцията за интелигентни селища.
Финансови параметри за проектите	Финансови параметри - Минимален размер на общите допустими разходи за проект е левовата равностойност на 5000 евро (9 779 лева) - Максимален размер на общите допустими разходи за проект е левовата равностойност на 200 000 евро (391 160 лева) Максималният общ размер на финансовата помощ за ЮЛНЦ, получена по мярката за един кандидат за периода на прилагане на Стратегията за ВОМР не може да надвишава левовата равностойност на 100 000 евро.
Интензитет на	Финансовата помощ е в размер на 100 на сто от общите допустимите

финансовата помощ	разходи по проект за инвестиции в основни услуги в селските райони. За проекти с непроизводствени инвестиции и дейности кандидатите следва да представят анализ разходи-ползи , от който да е видно, че проектното предложение няма да генерира приходи, или ако генерира, същите се разходват само за нестопанските цели на кандидата, свързани изцяло с целите на проекта.	
Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение	Подборът на проекти се извършва съгласно следните критерии:	
	Критерии за подбор на проекти	Точки
	1. Брой население, което ще се възползва от подобрените основни услуги / инфраструктура ▪ до 100 души – 5 точки ▪ от 101 до 200 души - 10 точки ▪ от 201 до 500 души – 20 точки ▪ от 501 до 1000 души – 30 точки ▪ от 1001 до 2000 души – 40 точки ▪ над 2000 души – 50 точки	50
	2. Проектът / инвестициите допринасят за прилагане принципите на концепцията Интелигентни селища	15
	3. Интервенциите по проекта са за обект от голяма културна и обществена значимост за територията	10
	4. Проектът предлага нови инициативи за повишаване на качеството на живот в района	10
	5. Дейностите по проекта са за развитие/ предоставяне на услуги и изграждане на достъпна инфраструктура на уязвими групи от населението	10
	6. Проектът включва дейности с позитивен принос към околната среда ▪ над 30 % - от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 3 т. ▪ над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 5 т.	5
	ОБЩО	100
	За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, общата крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна на или по-голяма от 10 точки. (минимално допустима оценка за качество на проектните предложения) • В случай, че две или повече проектни предложения имат еднакви общи крайни оценки, проектите ще бъдат подреджани в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, осигуряващ/и покритие на по-голям брой население – критерий 1. Брой население, което	

	ще се възползва от подобрените основни услуги и обхвата на териториално въздействие. • При равенство и по този критерий, проектите ще бъдат подреждани в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по Критерий 2. Проектът / инвестициите допринасят за прилагане принципите на концепцията Интелигентни селища. • При равен брой точки и по двата критерия, проектите ще бъдат подреждани в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по Критерий 5. Дейностите по проекта са за развитие/ предоставяне на услуги и изграждане на достъпна инфраструктура на уязвими групи от населението.
Мярка 1.2.	Инвестиции за запазването на духовния и културния живот на населението на територията на МИГ – Елхово – Болярово
Описание на целите:	Мярката е част от планираните интервенции за постигане на ПРИОРИТЕТ ЗА РАЗВИТИЕ I: УСЛОВИЯ НА ЖИВОТ И ИНТЕЛИГЕНТНО РАЗВИТИЕ. Мярката ще допринесе за постигане на следните цели на СВОМР на МИГ – Елхово – Болярово: • Стратегическа цел 1. УСЛОВИЯ НА ЖИВОТ: Подобряване качеството на живот, устойчиво и ефективно използване и съхраняване на местните ресурси и интелигентно развитие ○ Специфична цел 1.2 Запазване на духовния и културния живот на населението и съхраняване и валоризиране на културното, историческото и природно наследство, традиции и ресурси на територията на МИГ – Елхово – Болярово Както и за постигане на Междусекторна цел 2: Развитие на териториална идентичност и маркетинг на база на специфичния териториален потенциал. Очаквано е въздействие и по отношение на Междусекторна цел 1: Модернизиране на територията чрез стимулиране и споделяне на знания, иновации и цифровизация и насърчаване на по-широкото им използване чрез подкрепа за създаване на интелигентни селища • Подобряване на качеството на живот на територията на МИГ – Елхово - Болярово, намаляване на миграцията на хора, опазване на културното наследство и традиции в тези райони чрез подобряване на обектите за развитие на традициите и на културно-историческите обекти. • Популяризиране на заетостта, растежа, равенството между половете, включително и участието на жени в селското стопанство,

	социално приобщаване и местно развитие в селските райони, включително кръговата биоикономика и устойчивото управление на горите. • Интегрирано и устойчиво развитие чрез ефективно използване на ресурсите на територията – исторически, културни и природни.
Допустими кандидати	Допустимите кандидати: трябва да са със седалище на територията на МИГ – Елхово – Болярово и да са: 1. Общини от територията на МИГ; 2. Местни поделения на вероизповеданията, които следва да са признати за юридически лица по силата на чл. 10 от Закона за вероизповеданията (ЗВ) или регистрирани като юридически лица съгласно чл. 20 от ЗВ. 3. Народни читалища 4. Юридически лица с нестопанска цел
Допустими дейности	Допустими са само дейности на територията на МИГ и са за: 1. Възстановяване, реставрация, ремонт или реконструкция на сгради с религиозно значение, дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства, в т.ч. закупуване и доставка на оборудване. 2. Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на музейни експозиции, туристически информационни центрове и на посетителски центрове за представяне и експониране на местното историческо, културно и природно наследство; 3. Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на центрове за изкуство и занаяти с туристическа цел; 4. Изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на съоръжения за туристически атракции, които са свързани с местното природно, културно и/или историческо наследство; 5. Изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на съоръжения за туристическа инфраструктура (информационни табели и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, съоръжения за безопасност, велоалеи и туристически пътеки).
Допустими разходи	Допустими разходи са: Инвестиционни разходи съгласно чл. 73 от Регламент (ЕС) № 2021/2115:: 1. строително-монтажни работи за изграждане, ремонт, реконструкция, преустройство, поддръжка или възстановяване; 2. закупуване на нови машини, съоръжения, оборудване и обзавеждане, включително безпилотни летателни системи и прилежащия към тях инвентар; 3. компютърен софтуер; 4. други нематериални активи, различни от софтуер (книги, филми и др.); 5. специализирани превозни и транспортни средства, свързани с

	основната дейност на проекта; 6. закупуване на земя на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта; 7. закупуване на сгради на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта; 8. общи разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор в размер на до 12% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение.								
Финансови параметри за проектите	Финансови параметри - Минимален размер на общите допустими разходи за проект е левовата равностойност на 5000 евро (9 779 лева) - Максимален размер на общите допустими разходи за проект е левовата равностойност на 200 000 евро (391 160 лева). Максималният общ размер на финансовата помощ за ЮЛНЦ и читалища, получена по мярката за един кандидат за периода на прилагане на Стратегията за BOMP не може да надвишава левовата равностойност на 100 000 евро.								
Интензитет на финансовата помощ	Финансовата помощ е в размер на 100 на сто от общите допустимите разходи по проект за инвестиции в основни услуги в селските райони. За проекти с непроизводствени инвестиции и дейности кандидатите следва да представят анализ разходи-ползи, от който да е видно, че проектното предложение няма да генерира приходи, или ако генерира, същите се разходват само за нестопанските цели на кандидата, свързани изцяло с целите на проекта.								
Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение	Подборът на проекти се извършва съгласно следните критерии: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Критерии за подбор на проекти</th><th>Точки</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td> 1. Брой население, което ще се възползва от подобрените основни услуги и обхвата на териториално въздействие – 50 точки - до 100 души – 5 точки - от 101 до 200 души - 10 точки - от 201 до 500 души – 20 точки - от 501 до 1000 души – 30 точки - от 1001 до 2000 души – 40 точки - над 2000 души – 50 точки </td><td>50</td></tr> <tr> <td>2. Проекти, осигуряващи интегрирано развитие на туризма на територията на МИГ</td><td>15</td></tr> <tr> <td>3. Проекти, които отговарят на приоритетите на Общинските</td><td>15</td></tr> </tbody> </table>	Критерии за подбор на проекти	Точки	1. Брой население, което ще се възползва от подобрените основни услуги и обхвата на териториално въздействие – 50 точки - до 100 души – 5 точки - от 101 до 200 души - 10 точки - от 201 до 500 души – 20 точки - от 501 до 1000 души – 30 точки - от 1001 до 2000 души – 40 точки - над 2000 души – 50 точки	50	2. Проекти, осигуряващи интегрирано развитие на туризма на територията на МИГ	15	3. Проекти, които отговарят на приоритетите на Общинските	15
Критерии за подбор на проекти	Точки								
1. Брой население, което ще се възползва от подобрените основни услуги и обхвата на териториално въздействие – 50 точки - до 100 души – 5 точки - от 101 до 200 души - 10 точки - от 201 до 500 души – 20 точки - от 501 до 1000 души – 30 точки - от 1001 до 2000 души – 40 точки - над 2000 души – 50 точки	50								
2. Проекти, осигуряващи интегрирано развитие на туризма на територията на МИГ	15								
3. Проекти, които отговарят на приоритетите на Общинските	15								

	програми за развитие на туризма и/или приоритети и цели, свързани с туризма, от ПИРО	
	4. Проектът / инвестициите допринасят за прилагане принципите на концепцията Интелигентни селища	10
	5. Проектът включва дейности с позитивен принос към околната среда - над 30 % - от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 5 т. - над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 10 т.	10
	ОБЩО	100
За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, общата крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна на или по-голяма от 10 точки. (минимално допустима оценка за качество на проектните предложения) - В случай, че две или повече проектни предложения имат еднакви общи крайни оценки, проектите ще бъдат подреждани в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, осигуряващ/и покритие на по-голям брой население – критерий 1. Брой население, което ще се възползва от подобрените основни услуги и обхвата на териториално въздействие. - При равенство и по този критерий, проектите ще бъдат подреждани в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по Критерий 2. Проекти, осигуряващи интегрирано развитие на туризма на територията на МИГ - При равен брой точки и по двата критерия, проектите ще бъдат подреждани в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по Критерий 4. Проектът / инвестициите допринасят за прилагане принципите на концепцията Интелигентни селища		
Мярка 2.1.	Инвестиционна подкрепа за земеделските стопанства на територията на МИГ – Елхово - Болярово	
Описание на целите:	Мярката е част от планираните интервенции за постигане на ПРИОРИТЕТ ЗА РАЗВИТИЕ II: КОНКУРЕНТНА ИКОНОМИКА И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РАБОТА И БИЗНЕС. Мярката ще допринесе за постигане на следните цели на СВОМР на МИГ – Елхово – Болярово: - Стратегическа цел 2. ИКОНОМИКА: Развитие на конкурентноспособна, иновативна, с висока добавена стойност, генерираща доходи и заетост икономика на територията на МИГ – Елхово – Болярово - Специфична цел 2.1.Повишаване на конкурентоспособността	

	на земеделските стопанства и подобряване на позицията им във веригата на стойността Очаквано е въздействие и по отношение на Междусекторна цел 1: Модернизиране на територията чрез стимулиране и споделяне на знания, иновации и цифровизация и насърчаване на по-широкото им използване чрез подкрепа за създаване на интелигентни селища.
Допустими кандидати	Категории земеделски стопанства, допустими за подпомагане по настоящата интервенция: • Много малко земеделско стопанство – стандартен производствен обем от над 2 000 до 8 000 евро, включително; • Малко земеделско стопанство – стандартен производствен обем от над 8 000 до 30 000 евро, включително; • Средно земеделско стопанство – стандартен производствен обем от над 30 000 до 170 000 евро, включително; • Групи и организации на производители Земеделски стопани, допустими за подпомагане трябва да отговарят и на следните условия: • да са физически лица или да са юридически лица, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите, Закона за вероизповеданията или създадени по Закона за Селскостопанската академия; • за физическите лица – да са с постоянен адрес на територията на МИГ – Елхово – Болярово, за юридическите лица – да са със седалище на територията на МИГ – Елхово – Болярово • „средни“ земеделски стопанства - да са регистрирани като земеделски стопани по Закона за подпомагане на земеделските производители от най-малко 36 месеца преди кандидатстването за подпомагане и да не са прекратявали своята дейност в този период; • „малки“ земеделски стопанства - да са регистрирани като земеделски стопани по Закона за подпомагане на земеделските производители от най – малко 12 месеца преди кандидатстването за подпомагане и да не са прекратявали своята дейност в този период; • да имат приход/доход от земеделска дейност и/или приход/доход от услуги директно свързани със земеделска дейност и/или преработка на земеделска продукция и/или участие и подпомагане по схемата за единно плащане на площ и/или публична финансова помощ за извършваната от тях селскостопанска дейност; • да имат разработен бизнес план за дейностите в земеделското стопанство и доказващ подобряване на дейността на земеделското стопанство чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности; • Земеделските стопани със земеделски стопанства, за които е приложимо трябва да отговарят на изискванията на Закона за

	ветеринарномедицинската дейност. Групи и организации на производители, допустими за подпомагане, трябва да отговарят на следните условия: - да са признати като група или организация на производители, в съответствие с националното и/или европейското законодателство за организации на производители; - да имат приход от продажба на селскостопански продукти или преработени селскостопански продукти и/или получена публична финансова помощ за продажбата на посочените продукти; - да имат разработен бизнес план за дейностите в групата/организацията на производители и доказващ подобряване на дейността ѝ чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности; Кооперативни обединения на земеделски стопани, създадени в съответствие със специализирано национално законодателство: - да имат приход от продажба на селскостопански продукти или преработени селскостопански продукти и/или получена публична финансова помощ за посочените продукти; - да имат разработен бизнес план за дейностите в обединението и доказващ подобряване на Дейността му чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности;
Допустими дейности	Допустими за финансиране са дейности, свързани с: - дейности в земеделските стопанства, свързани с производството на селскостопански продукти включени в приложение I на Договора за функционирането на Европейския съюз или памук, с изключение на риба и рибни продукти; - дейности в земеделските стопанства, насочени към опазване на компонентите на околната среда за биологично производство и прецизно/интелигентно/цифрово земеделие. Недопустими дейности: - недопустими за финансирани са дейности, предвиждащи инвестиции за напояване; <i>Допустими за подпомагане чрез стратегиите за ВОМР са инвестиции за напояване, попадащи в обхвата на допустимите съгласно чл. 73 от Регламент (ЕС) 2021/2115, като:</i> <i>Доставка и монтаж на напоителни инсталации (или елементи от тях), включително инсталации за дъждуване, инсталации за капково напояване, пивоти, тръбно-ролков машини, водни помпи и помпени станции, генератори, филтри, тръби, маркучи и други елементи от тях;</i> <i>Доставка и монтаж на съоръжения за съхраняване на вода – стационарни резервоари и цистерни и др.</i>

	- дейности, свързани с извършването на основни земеделски инвестиции с изключение на такива, предвидени за социално земеделие и/или такива, свързани с колективни инвестиции. Икономически дейности по проекти за финансиране от стратегията са допустими в случай, че бъде доказана устойчивост и финансова жизнеспособност.
Допустими разходи	Допустими за подкрепа са следните разходи: Инвестиционни разходи съгласно чл. 73 от Регламент (ЕС) № 2021/2115:: 1. строително-монтажни работи за изграждане, ремонт, реконструкция, преустройство, поддръжка или възстановяване; 2. закупуване на нови машини, съоръжения, оборудване и обзавеждане, включително безпилотни летателни системи и прилежащия към тях инвентар; 3. компютърен софтуер; 4. други нематериални активи, различни от софтуер (книги, филми и др.); 5. специализирани превозни и транспортни средства, свързани с основната дейност на проекта; 6. закупуване на земя на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта; 7. закупуване на сгради на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта; 8. общи разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор в размер на до 12% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение; Допълнителни условия за допустимост: Разходи, свързани с напояване на отглежданите култури, са допустими само в случай че отговарят на всички изисквания на смисъла на чл. 74 Регламент(ЕС) 2021/2115 и задължително водят до повишаване на ефективността при потреблението на вода в селското стопанство. За проектни предложения, включващи инвестиции за напояване следва да бъдат представени разрешения, становища и др. документи при спазване на Закона за водите и действащото законодателство. Системата за измерване на потреблението на вода на равнището на подпомаганата инвестиция трябва да е вече въведена или трябва да се въведе като част от инвестицията. Недопустими са разходи за инвестиции в дренажни и водовземни съоръжения и сондажи и разходи, свързани с нетно увеличение на напояваните площи. (Нетно увеличение на напояваната площ е инвестиция, свързана с изграждане на системи за напояване извън площи със съществуващи напоителни инсталации, както и площи, които не се напояват, но в които към 1 януари 2007 г. е действала система за напояване.)

Финансови параметри за проектите	Финансовите параметри по мярка 2.1. са следните: Стандартни проекти: • Минимален размер на общите допустими разходи за проект е левовата равностойност на 2500 евро (4889,50 лева) • Максимален размер на общите допустими разходи за проект е левовата равностойност на 150 000 евро (293370 лева) Малки проекти: По мярка 2.1. е предвиден „гарантиран бюджет за малки проекти“ в размер на 20 % от общия бюджет на мярката. Целта на гарантирания бюджет за малки проекти е да се осигури възможност за по-лесен достъп до финансиране на стартиращите и микро предприятия и по-малки земеделски стопанства, които в противен случай биха били затруднени да се конкурират с по-големите потенциални бенефициенти. Определеният гарантиран бюджет за малки проекти е валиден само за първи прием по мярката, и в случай, че не бъде усвоен, при следващи приеми е достъпен за всички допустими кандидати. Малки проекти в този смисъл са проекти, отговарящи на всички изисквания и условия за допустимост, но са със следните параметри: • Категории земеделски стопанства, допустими за подпомагане, са: ○ Много малко земеделско стопанство – стандартен производствен обем от над 2 000 до 8 000 евро, включително; ○ Малко земеделско стопанство – стандартен производствен обем от над 8 000 до 30 000 евро, включително; • Минимален размер на общите допустими разходи за проект е левовата равностойност на 2500 евро (4889,50 лева) • Максимален размер на общите допустими разходи за проект е левовата равностойност на 30 000 евро (58 674 лева)
Интензитет на финансовата помощ	Интензитетът на помощта по мярка 2.1 е съгласно чл. 73, т. 4 на Регламент (ЕС) 2021/2115, както следва: • На 65 на сто от допустимите разходи; • Или на 50 на сто от допустимите разходи. • Максималното подпомагане може да бъде увеличено на 80% за инвестиции, извършени от млади земеделски стопани, които отговарят на следните условия съгласно СПРЗСР: - към момента на подаване на проектното предложение земеделският стопани е на възраст не повече от 40 навършени години; - да е ръководител на земеделско стопанство лице, което изпълнява следните условия: кандидат/бенефициент физическо лице, собственик на предприятието на кандидата/бенефициента ЕТ или собственик на капитала на кандидата/бенефициента ЕООД. В случай на юридическо лице (ЕООД), условието е управителят да

	бъде едноличен собственик на капитала на дружеството-кандидат; - да е лице, което притежава професионални умения и компетентности в областта на селското стопанство и/или ветеринарната медицина, и/или икономическо образование със земеделска насоченост; - да е лице, което притежава професионални умения и компетентности в областта на селското стопанство и/или ветеринарната медицина, и/или икономическо образование със земеделска насоченост, е такова, което има завършено средно/висше образование в областта на селското стопанство или ветеринарната медицина, или средно/висше икономическо образование със земеделска насоченост; и/или удостоверение за завършен курс от минимум 150 часа или свидетелство за професионална квалификация в областта на селското стопанство. • Максималното подпомагане може да бъде увеличено на 85 % за инвестиции на малки стопанства (икономически размер на стопанството, измерен в стандартен производствен обем – до 8 000 евро включително).														
Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Критерии за избор на проекти</th><th>Точки</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Кандидатът е млад земеделски стопанин (съгласно дефиницията на СПРЗСР и условията, описани по-горе)</td><td>20</td></tr> <tr> <td>2. Иновативност - въвеждане на нови за територията практика, и/или услуга и/или продукт в предприятието • над 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието – 15 точки • над 50 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието – 20 точки </td><td>20</td></tr> <tr> <td>3. Дейностите по проекта са в областта на зеленчукопроизводството и/или трайните насаждения и/или животновъдството – сектори говедовъдство, овцевъдство, пчеларство • над 30 % от инвестициите са в посочените сектори – 10 т. • над 50 % от инвестициите са в посочените сектори - 15 т. </td><td>20</td></tr> <tr> <td>4. Проектът създава нови работни места • От 1 до 3 работни места – 5 точки • над 3 работни места – 10 точки </td><td>10</td></tr> <tr> <td>5. Кандидатът не е получавал подкрепа чрез подхода ЛИДЕР (от МИГ Елхово – от ПРСР 2007 – 2013 и/или от МИГ – Елхово – Болярово – от ПРСР 2014 – 2020)</td><td>10</td></tr> <tr> <td>6. Проектът предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги</td><td>10</td></tr> </tbody> </table>	Критерии за избор на проекти	Точки	1. Кандидатът е млад земеделски стопанин (съгласно дефиницията на СПРЗСР и условията, описани по-горе)	20	2. Иновативност - въвеждане на нови за територията практика, и/или услуга и/или продукт в предприятието • над 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието – 15 точки • над 50 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието – 20 точки	20	3. Дейностите по проекта са в областта на зеленчукопроизводството и/или трайните насаждения и/или животновъдството – сектори говедовъдство, овцевъдство, пчеларство • над 30 % от инвестициите са в посочените сектори – 10 т. • над 50 % от инвестициите са в посочените сектори - 15 т.	20	4. Проектът създава нови работни места • От 1 до 3 работни места – 5 точки • над 3 работни места – 10 точки	10	5. Кандидатът не е получавал подкрепа чрез подхода ЛИДЕР (от МИГ Елхово – от ПРСР 2007 – 2013 и/или от МИГ – Елхово – Болярово – от ПРСР 2014 – 2020)	10	6. Проектът предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги	10
Критерии за избор на проекти	Точки														
1. Кандидатът е млад земеделски стопанин (съгласно дефиницията на СПРЗСР и условията, описани по-горе)	20														
2. Иновативност - въвеждане на нови за територията практика, и/или услуга и/или продукт в предприятието • над 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието – 15 точки • над 50 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието – 20 точки	20														
3. Дейностите по проекта са в областта на зеленчукопроизводството и/или трайните насаждения и/или животновъдството – сектори говедовъдство, овцевъдство, пчеларство • над 30 % от инвестициите са в посочените сектори – 10 т. • над 50 % от инвестициите са в посочените сектори - 15 т.	20														
4. Проектът създава нови работни места • От 1 до 3 работни места – 5 точки • над 3 работни места – 10 точки	10														
5. Кандидатът не е получавал подкрепа чрез подхода ЛИДЕР (от МИГ Елхово – от ПРСР 2007 – 2013 и/или от МИГ – Елхово – Болярово – от ПРСР 2014 – 2020)	10														
6. Проектът предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги	10														

	7. Проектът включва дейности с позитивен принос към околната среда и изменението на климата • над 30 % - от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 3 т. • над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 5 т.	5
	8. Проектът / инвестициите допринасят за прилагане принципите на концепцията Интелигентни села (в това число прецизно/интелигентно/цифрово земеделие и други дейности с подобен характер)	5
	ОБЩО	100
	За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, общата крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна на или по-голяма от 10 точки (минимално допустима оценка за качество на проектните предложения). В случай, че две или повече проектни предложения имат еднакви общи крайни оценки, проектите ще бъдат подреждани в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по критерий критерий „2. Иновативност - въвеждане на нови за територията практика, и/или услуга и/или продукт в предприятието“. При равен брой точки и по този критерий, проектите ще бъдат подреждани в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по критерий „3. Дейностите по проекта са в областта на зеленчукопроизводството и/или трайните насаждения и/или животновъдството – сектори говедовъдство, овцевъдство, пчеларство“ При равен брой точки и по двата критерия, проектите ще бъдат подреждани в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по следния критерий „4. Проектът създава нови работни места“.	
Мярка 2.2.	Инвестиционна подкрепа за преработка/ маркетинг на селскостопански продукти на територията на МИГ – Елхово - Болярово	
Описание на целите:	Мярката е част от планираните интервенции за постигане на ПРИОРИТЕТ ЗА РАЗВИТИЕ II: КОНКУРЕНТНА ИКОНОМИКА И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РАБОТА И БИЗНЕС. Мярката ще допринесе за постигане на следните цели на СВОМР на МИГ – Елхово – Болярово: • Стратегическа цел 2. ИКОНОМИКА: Развитие на конкурентноспособна, иновативна, с висока добавена стойност, генерираща доходи и заетост икономика на територията на МИГ – Елхово – Болярово ○ Специфична цел 2.2. Създаване на възможности за добавяне	

	на стойност към земеделската продукция и модернизиране технологичната база и внедряване на иновации в предприятия от ХВП. Очаквано е въздействие и по отношение на Междусекторна цел 2: Развитие на териториална идентичност и маркетинг на база на специфичния териториален потенциал. • Подобряване на позицията на земеделските стопани във веригата на стойността; • Подобряване на реакцията на селското стопанство в Съюза в отговор на обществените изисквания по отношение на храните и здравето, включително висококачествена, безопасна и питателна храна, произведена по устойчив начин, намаляване на хранителните отпадъци, както и подобряване на хуманното отношение към животните и борба с антимикробната резистентност. • Модернизиране технологичната база и внедряване на иновации в специфични за територията предприятия от ХВП и създаване на възможности за добавяне на стойност към земеделската продукция.
<i>Допустими кандидати</i>	Допустими са само кандидати със седалище за ЮЛ и постоянен адрес за физическите лица на територията на МИГ – Елхово – Болярово. Допустими са следните категории кандидати: 1. земеделски стопани; 2. признати групи или организации на производители; 3. еднолични търговци и юридически лица, различни от кандидатите по т. 1 и 2; Кандидатите по т. 2 и 3 трябва да са регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите. Всички кандидати следва да имат разработен бизнес план за дейностите по преработка на селскостопански продукти и доказващ подобряване на дейността на кандидата чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности. Категории земеделски стопанства допустими за подпомагане по настоящата интервенция: стандартен производствен обем от над 2 000 до 170 000 евро, включително. Кандидатите - преработватели на селскостопански продукти, допустими за подпомагане трябва да отговарят и на следните условия: • да са физически или юридически лица регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите или други създадени в съответствие със специализирано национално законодателство. • да са микро, малки или средни предприятия, съгласно чл. 3, ал. 1 от ЗМСП; Кандидатите групи/организации на производители допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:

	- да са признати от министъра на земеделието - да имат разработен бизнес план за дейностите по преработка на селскостопански продукти произведени от членовете на групата/организацията на производители.
Допустими дейности	Допустими за финансиране са дейности, свързани с: 1. Дейности за преработката и/или маркетинг /предлагането на пазара на продукти/, описани в Приложение I на Договора за функциониране на Европейския съюз и памук в следните сектори: - мляко и млечни продукти, включително яйца от птици; - месо и месни продукти; - плодове и зеленчуци, включително гъби; - пчелен мед; - зърнени, мелничарски и нишестени продукти; - растителни и животински масла и мазнини; - технически и медицински култури, включително маслодайна роза и билки; - готови храни за селскостопански животни; - гроздова мъст, вино и оцет; 2. Дейности за преработка на селскостопански продукти, насочени към опазване на компонентите на околната среда и свързани с преработката на сертифицирани биологични продукти.
Допустими разходи	Допустими за подкрепа са следните разходи: Инвестиционни разходи съгласно чл. 73 от Регламент (ЕС) № 2021/2115:: - строително-монтажни работи за изграждане, ремонт, реконструкция, преустройство, поддръжка или възстановяване; - закупуване на нови машини, съоръжения, оборудване и обзавеждане; - компютърен софтуер; - други нематериални активи, различни от софтуер; - специализирани превозни и транспортни средства, свързани с основната дейност на проекта; - закупуване на земя на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта; - закупуване на сгради на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта; - общи разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор в размер на до 12% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение.
Финансови параметри за	Минимален размер на общите допустими разходи за проект е левовата равностойност на 2500 евро (4889,50 лева)

проектите	Максимален размер на общите допустими разходи за проект е левовата равностойност на 140 000 евро (273 812 лева)																				
Интензитет на финансовата помощ	Финансовата помощ е в размер на 65 на сто общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. Или на 50 на сто от допустимите разходи.																				
Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение	<table><tr><th>Критерии за подбор на проекти</th><th>точки</th></tr><tr><td>1. Иновативност - въвеждане на нови за територията практика, и/или услуга и/или продукт в предприятието - над 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието – 15 т. - над 50 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието – 20 т. </td><td>20</td></tr><tr><td>2. Проекти, насърчаващи интеграцията на земеделските стопани Предприятието на кандидата предвижда в бизнес плана преработката на минимум 65 % собствени или на членовете на групата/организация на производители или на предприятието суровини (земеделски продукти)</td><td>20</td></tr><tr><td>3. Кандидатът не е получавал подкрепа чрез подхода ЛИДЕР (от МИГ Елхово – от ПРСР 2007 – 2013 и/или от МИГ – Елхово – Болярово – от ПРСР 2014 – 2020)</td><td>20</td></tr><tr><td>4. Проектът създава нови работни места - до 3 работни места – 5 точки - над 3 работни места – 10 точки </td><td>10</td></tr><tr><td>5. Проектът включва преработка и производство на биологични продукти</td><td>10</td></tr><tr><td>6. Проектът включва дейности с позитивен принос към околната среда - над 30 % - от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 3 т. - над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 5 т. </td><td>10</td></tr><tr><td>7. Проектът предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги</td><td>5</td></tr><tr><td>8. Проектът предлага уникални производства или услуги, които са знакови за идентичността на територията</td><td>5</td></tr><tr><td>ОБЩО</td><td>100</td></tr></table>	Критерии за подбор на проекти	точки	1. Иновативност - въвеждане на нови за територията практика, и/или услуга и/или продукт в предприятието - над 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието – 15 т. - над 50 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието – 20 т.	20	2. Проекти, насърчаващи интеграцията на земеделските стопани Предприятието на кандидата предвижда в бизнес плана преработката на минимум 65 % собствени или на членовете на групата/организация на производители или на предприятието суровини (земеделски продукти)	20	3. Кандидатът не е получавал подкрепа чрез подхода ЛИДЕР (от МИГ Елхово – от ПРСР 2007 – 2013 и/или от МИГ – Елхово – Болярово – от ПРСР 2014 – 2020)	20	4. Проектът създава нови работни места - до 3 работни места – 5 точки - над 3 работни места – 10 точки	10	5. Проектът включва преработка и производство на биологични продукти	10	6. Проектът включва дейности с позитивен принос към околната среда - над 30 % - от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 3 т. - над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 5 т.	10	7. Проектът предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги	5	8. Проектът предлага уникални производства или услуги, които са знакови за идентичността на територията	5	ОБЩО	100
	Критерии за подбор на проекти	точки																			
	1. Иновативност - въвеждане на нови за територията практика, и/или услуга и/или продукт в предприятието - над 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието – 15 т. - над 50 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието – 20 т.	20																			
	2. Проекти, насърчаващи интеграцията на земеделските стопани Предприятието на кандидата предвижда в бизнес плана преработката на минимум 65 % собствени или на членовете на групата/организация на производители или на предприятието суровини (земеделски продукти)	20																			
	3. Кандидатът не е получавал подкрепа чрез подхода ЛИДЕР (от МИГ Елхово – от ПРСР 2007 – 2013 и/или от МИГ – Елхово – Болярово – от ПРСР 2014 – 2020)	20																			
	4. Проектът създава нови работни места - до 3 работни места – 5 точки - над 3 работни места – 10 точки	10																			
	5. Проектът включва преработка и производство на биологични продукти	10																			
	6. Проектът включва дейности с позитивен принос към околната среда - над 30 % - от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 3 т. - над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 5 т.	10																			
	7. Проектът предвижда използването на местни доставчици на стоки и/или услуги	5																			
	8. Проектът предлага уникални производства или услуги, които са знакови за идентичността на територията	5																			
ОБЩО	100																				
За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, общата крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна на или по-голяма от 10 точки. (минимално допустима оценка за																					

	качество на проектните предложения) В случай, че две или повече проектни предложения имат еднакви общи крайни оценки, проектите ще бъдат подреждани в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по следния критерий: - Крайната оценка по критерий „1. Иновативност - въвеждане на нови за територията практика, и/или услуга и/или продукт в предприятието“ При равен брой точки и по този критерий, проектите ще бъдат подреждани в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по следния критерий: - Крайната оценка по критерий „2. Проекти, насърчаващи интеграцията на земеделските стопани“ При равен брой точки и по двата критерия, проектите ще бъдат подреждани в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по следния критерий: - Крайната оценка по критерий „4. Проектът създава нови работни места“
Мярка 2.3.	Инвестиционна подкрепа за развитие на неселскостопански дейности на територията на МИГ – Елхово - Болярово
Описание на целите:	Мярката е част от планираните интервенции за постигане на ПРИОРИТЕТ ЗА РАЗВИТИЕ II: КОНКУРЕНТНА ИКОНОМИКА И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РАБОТА И БИЗНЕС. Мярката ще допринесе за постигане на следните цели на СВОМР на МИГ – Елхово – Болярово: - Стратегическа цел 2. ИКОНОМИКА: Развитие на конкурентноспособна, иновативна, с висока добавена стойност, генерираща доходи и заетост икономика на територията на МИГ – Елхово – Болярово - Специфична цел 2.3. Постигане на устойчиво икономическото развитие на територията на МИГ – Елхово - Болярово чрез разнообразяване на местната икономика и нейната иновативност с производства и услуги с висока добавена стойност Очаквано е въздействие и по отношение на: Междусекторна цел 1: Модернизиране на територията чрез стимулиране и споделяне на знания, иновации и цифровизация и насърчаване на по-широкото им използване чрез подкрепа за създаване на интелигентни селища Междусекторна цел 2: Развитие на териториална идентичност и маркетинг на база на специфичния териториален потенциал

<i>Допустими кандидати</i>	Допустими са само кандидати със седалище за ЮЛ и постоянен адрес за физическите лица на територията на МИГ – Елхово – Болярово: • Земеделски стопани, допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия: • да са регистрирани като земеделски стопани по Закона за подпомагане на земеделските производители от най-малко 24 месеца преди кандидатстването • икономическият размер на земеделското стопанство е от над 2000 евро до 30000 евро стандартен производствен обем; • Микропредприятия, допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия: да бъдат регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон или Закона за кооперациите; • Физически лица, отговарящи на следните условия: да бъдат регистрирани по Закона за занаятите като упражняващи занаят/и след вписване в регистър БУЛСТАТ по реда на Закона за регистър БУЛСТАТ и да отговарят на определението за микропредприятие, съгласно дефиницията на ЗМСП. В обхвата на мярката физическите лица са допустими за подпомагане само за инвестиции в неземеделски дейности, които са насочени към развитие на занаяти.
<i>Допустими дейности</i>	1. Следните неселскостопански дейности, свързани с: - осигуряване на възможност за развитите на различни бизнес модели и икономически дейности; - информационния и технологичен сектор и създаването на творчески продукти; - използване на потенциала на населените места в селските райони, като например природни, исторически, културни и екологични дадености, включително туристически услуги, които създават условия за съживяване на местната икономиката. - стимулиране на творческите занаяти, които са част от културното наследство и традиции; - в областта на здравеопазването и социалните услуги; 2. Алтернативни неселскостопански дейности: - технология за преработка на отпадъци в предприятията, образувани от собствената им дейност, включително текстил, полимерни и каучукови отпадъци, електроуреди и др. - ограничаване и намаляване на пластмасовите опаковки и пластмасовите изделия за еднократна употреба, внедряване на технологии за осигуряване на съответствие на пластмасовите изделия с европейските изисквания за пластмасите за еднократна употреба, внедряване на многократни и алтернативни продукти и материали, вкл. биоразградими/рециклируеми/зелени опаковки.

	- намаляване на използваните суровини и материали, използване на алтернативни такива, както и на естествени и възобновяеми биоресурси вместо синтетични суровини в производството с цел намаляване на отпадъчния отпечатък върху природните ресурси и преход към биоикономика.
Допустими разходи	Допустими за подкрепа са следните разходи: Инвестиционни разходи съгласно чл. 73 от Регламент (ЕС) № 2021/2115:: 1. строително-монтажни работи за изграждане, ремонт, реконструкция, преустройство, поддръжка или възстановяване; 2. закупуване на нови машини, съоръжения, оборудване и обзавеждане; 3. компютърен софтуер; 4. други нематериални активи, различни от софтуер; 5. специализирани превозни и транспортни средства, свързани с основната дейност на проекта; 6. закупуване на земя на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта; 7. закупуване на сгради на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта; 8. общи разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор в размер на до 12% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение;
Финансови параметри за проектите	Финансови параметри: Стандартни проекти: • Минимален размер на общите допустими разходи за проект е левовата равностойност на 2500 евро (4889,50 лева) • Максимален размер на общите допустими разходи за проект е левовата равностойност на 150 000 евро (293370 лева) Малки проекти: По мярка 2.3. е предвиден „гарантиран бюджет за малки проекти“ в размер на 20 % от общия бюджет на мярката. Целта на гарантирания бюджет за малки проекти е да се осигури възможност за по-лесен достъп до финансиране на стартиращите и микро предприятия и по-малки земеделски стопанства, които в противен случай биха били затруднени да се конкурират с по-големите потенциални бенефициенти. Малки проекти в този смисъл са проекти, отговарящи на всички изисквания и условия за допустимост, но са със следните финансови параметри: • Категории кандидати, допустими за подпомагане, са: ○ земеделски стопанства: много малки и малки земеделски

	стопанства – СПО от над 2 000 до 30 000 евро, включително ○ микропредприятия , съгласно чл. 3, ал. 1 от ЗМСП; ○ физически лица (съгласно изискванията за допустимост на кандидатите). • Минимален размер на общите допустими разходи за проект е левовата равностойност на 2500 евро (4889,50 лева) • Максимален размер на общите допустими разходи за проект е левовата равностойност на 30 000 евро (58 674 лева)																										
Интензитет на финансовата помощ	Финансовата помощ е в размер на 65 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. • Или на 50 на сто от допустимите разходи.																										
Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение	<table> <tr> <th>Критерии за избор на проекти:</th><th>Точки</th></tr> <tr> <td>1. Иновативност - въвеждане на нови за територията практика, и/или услуга и/или продукт в предприятието</td><td rowspan="3">20</td></tr> <tr> <td>• над 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието – 15 т.</td></tr> <tr> <td>• над 50 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието – 20 т.</td></tr> <tr> <td>2. Проектът / инвестициите допринасят за прилагане принципите на концепцията Интелигентни села</td><td>20</td></tr> <tr> <td>3. Проекти в сферата на здравните и социални услуги</td><td>10</td></tr> <tr> <td>4. Кандидатът не е получавал подкрепа чрез подхода ЛИДЕР (от МИГ Елхово – от ПРСР 2007 – 2013 и/или от МИГ – Елхово – Болярово – от ПРСР 2014 – 2020)</td><td>10</td></tr> <tr> <td>5. Проекти за производствени дейности</td><td>10</td></tr> <tr> <td>6. Проекти, представени от млади хора на възраст до 40 години, включително: физически лица (земеделски производители и/или ЕТ) или юридически лица, собственост и/или управлявани от млади хора</td><td>10</td></tr> <tr> <td>7. Проектът създава нови работни места</td><td rowspan="3">10</td></tr> <tr> <td>• до 3 работни места – 5 точки</td></tr> <tr> <td>• над 3 работни места – 10 точки</td></tr> <tr> <td>8. Проектът включва дейности с позитивен принос към околната среда</td><td rowspan="3">5</td></tr> <tr> <td>• над 30 % - от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 3 т.</td></tr> <tr> <td>• над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 5 т.</td></tr> <tr> <td>9. Проекти, подадени от кандидати, притежаващи опит или образование в сектора, за който кандидатстват (кандидат/бенефициент физическо лице, собственик</td><td>5</td></tr> </table>	Критерии за избор на проекти:	Точки	1. Иновативност - въвеждане на нови за територията практика, и/или услуга и/или продукт в предприятието	20	• над 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието – 15 т.	• над 50 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието – 20 т.	2. Проектът / инвестициите допринасят за прилагане принципите на концепцията Интелигентни села	20	3. Проекти в сферата на здравните и социални услуги	10	4. Кандидатът не е получавал подкрепа чрез подхода ЛИДЕР (от МИГ Елхово – от ПРСР 2007 – 2013 и/или от МИГ – Елхово – Болярово – от ПРСР 2014 – 2020)	10	5. Проекти за производствени дейности	10	6. Проекти, представени от млади хора на възраст до 40 години, включително: физически лица (земеделски производители и/или ЕТ) или юридически лица, собственост и/или управлявани от млади хора	10	7. Проектът създава нови работни места	10	• до 3 работни места – 5 точки	• над 3 работни места – 10 точки	8. Проектът включва дейности с позитивен принос към околната среда	5	• над 30 % - от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 3 т.	• над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 5 т.	9. Проекти, подадени от кандидати, притежаващи опит или образование в сектора, за който кандидатстват (кандидат/бенефициент физическо лице, собственик	5
Критерии за избор на проекти:	Точки																										
1. Иновативност - въвеждане на нови за територията практика, и/или услуга и/или продукт в предприятието	20																										
• над 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието – 15 т.																											
• над 50 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в предприятието – 20 т.																											
2. Проектът / инвестициите допринасят за прилагане принципите на концепцията Интелигентни села	20																										
3. Проекти в сферата на здравните и социални услуги	10																										
4. Кандидатът не е получавал подкрепа чрез подхода ЛИДЕР (от МИГ Елхово – от ПРСР 2007 – 2013 и/или от МИГ – Елхово – Болярово – от ПРСР 2014 – 2020)	10																										
5. Проекти за производствени дейности	10																										
6. Проекти, представени от млади хора на възраст до 40 години, включително: физически лица (земеделски производители и/или ЕТ) или юридически лица, собственост и/или управлявани от млади хора	10																										
7. Проектът създава нови работни места	10																										
• до 3 работни места – 5 точки																											
• над 3 работни места – 10 точки																											
8. Проектът включва дейности с позитивен принос към околната среда	5																										
• над 30 % - от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 3 т.																											
• над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 5 т.																											
9. Проекти, подадени от кандидати, притежаващи опит или образование в сектора, за който кандидатстват (кандидат/бенефициент физическо лице, собственик	5																										

	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="443 219 1289 342">на предприятието на кандидата/бенефициента ЕТ или собственик на капитала на кандидата/бенефициента ЕООД)</td><td data-bbox="1289 219 1449 342"></td></tr> <tr> <td data-bbox="443 342 1289 409">ОБЩО</td><td data-bbox="1289 342 1449 409">100</td></tr> </table> За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, общата крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна на или по-голяма от 10 точки. (минимално допустима оценка за качество на проектите предложения). В случай, че две или повече проектни предложения имат еднакви общи крайни оценки, проектите ще бъдат подреждани в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по следния критерий: 1. Иновативност - въвеждане на нови за територията практика, и/или услуга и/или продукт в предприятието“ При равен брой точки и по този критерий, проектите ще бъдат подреждани в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по следния критерий: 2. Проектът / инвестициите допринасят за прилагане принципите на концепцията Интелигентни села. При равен брой точки и по двата критерия, проектите ще бъдат подреждани в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по следния критерий: 6. Проекти, представени от млади хора на възраст до 40 години, включително: физически лица (земеделски производители и/или ЕТ) или юридически лица, собственост и/или управлявани от млади хора.	на предприятието на кандидата/бенефициента ЕТ или собственик на капитала на кандидата/бенефициента ЕООД)		ОБЩО	100
на предприятието на кандидата/бенефициента ЕТ или собственик на капитала на кандидата/бенефициента ЕООД)					
ОБЩО	100				
Мярка 3.	Подкрепа за изготвянето на стратегии за създаване на интелигентни селища в бъдеще на територията на МИГ – Елхово – Болярово				
Описание на целите:	• Междусекторна цел 1: Модернизиране на територията чрез стимулиране и споделяне на знания, иновации и цифровизация и насърчаване на по-широкото им използване чрез подкрепа за създаване на интелигентни селища Цели: • засилване на пазарната ориентация и повишаване на конкурентоспособността на стопанствата, както в краткосрочен, така и в дългосрочен план, включително поставяне на по-голям акцент върху научните изследвания, технологиите и цифровизацията; • принос за смекчаване на изменението на климата и за адаптиране към него, включително чрез намаляване на емисиите на парникови газове и повишаване на улавянето на въглерод, както и насърчаване на устойчивата енергия; • Насърчаване на заетостта, растежа, равенството между половете, включително участието на жените в селскостопанската дейност,				

	социалното приобщаване и местното развитие в селските райони, включително кръговата биоикономика и устойчивото горско стопанство. Подобряване на качеството на живот на територията на МИГ – Елхово - Болярово в селските райони, намаляване на миграцията на хора, опазване на културното наследство и традиции.
Допустими кандидати	- Общини от територията на МИГ; - Юридически лица с нестопанска цел със седалище на територията на МИГ, включително МИГ – Елхово – Болярово - Читалища
Допустими дейности	Допустими за финансиране са дейности, насочени към изготвянето на стратегии за създаване на интелигентни селища („Smart-villages“) на територията на МИГ – Елхово – Болярово (в съответствие с Регламент (ЕС) № 2021/2115), в това число: - извършване на проучвания и анализи на територията; - дейности на експерти, свързани с изготвяне на стратегията/ите; - провеждане на информационни кампании, срещи и конференции за обсъждане на стратегията/ите. Дейностите се приемат за насочени към създаване на „интелигентни селища“, когато са: - свързани с подкрепа на иновативни решения за създаване на устойчиви модели – интелигентни еко селища, социални селища, IT селища и др., ландшафтно планиране и реконструкция на стари сгради – използването на стари сгради или налични парцели в полза на местната общност; - свързани с дигитализация и подобряване на телекомуникационната свързаност с цел устойчиво развитие на съответния район; - свързани с подобряването на условията за живот, които биха довели до задържане на населението и привличане на нови жители; - свързани с развитие на бизнес модели, които привличат работници и жители (временно или постоянно пребиваващи на територията) – създаването на икономическа зона, IT академия, нови селскостопански методи и технологии, устойчива селска мобилност, споделени пространства.
Допустими разходи	Допустими са разходи за: - извършване на проучвания и анализи на територията, - разходи за възнаграждения на експерти, свързани с изготвяне на стратегията; - разходи за провеждане на информационни кампании, срещи и конференции за обсъждане на стратегията. За допустимите разходи при изпълнение на проектите ще се прилагат

	определените стойности на съответните опростени разходи съгласно Приложение № 3 от Условията за изпълнение по процедура № BG06AFSP001-01.001.														
Финансови параметри за проектите	Финансови параметри - Минимален размер на допустимите разходи за проект – левовата равностойност на 2500 евро (4889,50 лева) - Максимален размер на допустимите разходи за проект – левовата равностойност на 40 000 евро (78232 лева)														
Интензитет на финансовата помощ	Финансовата помощ е в размер на 100 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. За проекти с непроизводствени инвестиции и дейности кандидатите следва да представят анализ разходи-ползи, от който да е видно, че проектното предложение няма да генерира приходи, или ако генерира, същите се разходват само за нестопанските цели на кандидата, свързани изцяло с целите на проекта.														
Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение	<table><tr><th>Критерии за подбор на проекти</th><th>Точки</th></tr><tr><td>1. Проектът планира комплексно въздействие върху местната селска общност</td><td>25</td></tr><tr><td>2. Проектът планира нови / иновативни решения на местно ниво</td><td>25</td></tr><tr><td>3. Проектът предвижда включване и сътрудничество на всички заинтересовани страни</td><td>20</td></tr><tr><td>4. Проектът отговаря на специфични местни предизвикателства</td><td>15</td></tr><tr><td>5. В проекта е обосновано ясно очаквано въздействие върху местната общност</td><td>15</td></tr><tr><td>ОБЩО</td><td>100</td></tr></table>	Критерии за подбор на проекти	Точки	1. Проектът планира комплексно въздействие върху местната селска общност	25	2. Проектът планира нови / иновативни решения на местно ниво	25	3. Проектът предвижда включване и сътрудничество на всички заинтересовани страни	20	4. Проектът отговаря на специфични местни предизвикателства	15	5. В проекта е обосновано ясно очаквано въздействие върху местната общност	15	ОБЩО	100
	Критерии за подбор на проекти	Точки													
	1. Проектът планира комплексно въздействие върху местната селска общност	25													
	2. Проектът планира нови / иновативни решения на местно ниво	25													
	3. Проектът предвижда включване и сътрудничество на всички заинтересовани страни	20													
	4. Проектът отговаря на специфични местни предизвикателства	15													
	5. В проекта е обосновано ясно очаквано въздействие върху местната общност	15													
	ОБЩО	100													
За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, общата крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна на или по-голяма от 15 точки (минимално допустима оценка за качество на проектните предложения).															
В случай, че две или повече проектни предложения имат еднакви общи крайни оценки, проектите ще бъдат подреждани в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по следния критерий: 1. Проектът планира комплексно въздействие върху местната селска общност.															
При равен брой точки и по този критерий, проектите ще бъдат подреждани в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по следния критерий: 2. Проектът планира нови / иновативни решения на местно ниво.															
При равен брой точки и по двата критерия, проектите ще бъдат															

	подреждани в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по следния критерий: 3. Проектът предвижда включване и сътрудничество на всички заинтересовани страни.
Мярка 4.	Маркетинг, популяризиране и сертифициране на местното наследство, изделия и храни
Описание на целите:	Междусекторна цел 2: Развитие на териториална идентичност и маркетинг на база на специфичния териториален потенциал Избраната в стратегията за ВОМР мярка съответства на идентифицираните в проучванията и анализите на територията нужди, а именно развитие на териториална идентичност и маркетинг на територията на МИГ – Елхово – Болярово, подкрепя за развитие на нови съвременни форми за опазване и популяризиране на местните културно-исторически и природни ресурси и типичните местни изделия, продукти и храни и тяхното развитие и предаване към следващите поколения; интегрирано съхраняване, сертифициране и популяризиране на местното културно, историческо и природно наследство, изделия и храни; подкрепя за представяне, социализация, валоризация и дигитализация на обектите на културно-историческото и природното наследство.
Допустими кандидати	- Общини от територията на МИГ; - Юридически лица с нестопанска цел със седалище на територията на МИГ, включително МИГ – Елхово – Болярово - Читалища
Допустими дейности	Обхват на дейностите: Допустими са само дейности на територията на МИГ и са за: - Проучвания и анализи, свързани с местното културно наследство, местните изделия и храни; - Маркетингови, промоционални и информационни дейности - кампании, срещи и конференции, свързани с популяризиране и сертифициране на местното наследство, изделия и храни; - Дейности по съхраняване, идентифициране, възстановяване, дигитализиране и обновяване на природното и културно наследство на територията.
Допустими разходи	Допустими са разходи за: - Извършване на проучвания и анализи на територията, - Разходи за възнаграждения на експерти, свързани с изготвяне на стратегията; - Разходи за провеждане на информационни кампании, срещи и конференции. За допустимите разходи при изпълнение на проектите ще се прилагат определените стойности на съответните опростени разходи съгласно

	Приложение № 3 от Условията за изпълнение по процедура № BG06AFSP001-01.001.																		
Финансови параметри за проектите	Финансови параметри - Минимален размер на допустимите разходи за проект – левовата равностойност на 2500 евро (4889,50 лева) - Максимален размер на допустимите разходи за проект – левовата равностойност на 20 000 евро (39 116 лева)																		
Интензитет на финансовата помощ	Финансовата помощ е в размер на 100 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. За проекти с непроизводствени инвестиции и дейности кандидатите следва да представят анализ разходи-ползи, от който да е видно, че проектното предложение няма да генерира приходи, или ако генерира, същите се разходват само за нестопанските цели на кандидата, свързани изцяло с целите на проекта.																		
Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Критерии за избор на проекти</th><th>Точки</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Проектът включва комбинирани дейности по опазване и популяризиране на местни продукти, услуги и културно наследство: а) при включване на две от изброените групи дейности – 15 точки б) при включване на три от изброените групи дейности – 20 точки</td><td>25</td></tr> <tr> <td>2. Проектът предвижда пренасянето на културен опит, знания, умения и традиции между различните поколения</td><td>20</td></tr> <tr> <td>3. Дейностите по проекта имат иновативен характер за територията</td><td>15</td></tr> <tr> <td>4. Дейностите по проекта мотивират местната общност да участва и инициира съвместни дейности, свързани с опознаването, съживяването и популяризирането на автентични местни традиции, фолклор и занаяти</td><td>15</td></tr> <tr> <td>5. Дейностите по проекта насърчават съвместно участие на различни групи заинтересовани страни – стопански сектор, социални и граждански групи и културни институции</td><td>10</td></tr> <tr> <td>6. Дейностите по проекта включват участие на хора с увреждания и/или малцинствени групи</td><td>10</td></tr> <tr> <td>7. Кандидатите са Юрически лица с нестопанска или Читалища</td><td>5</td></tr> <tr> <td>ОБЩО</td><td>100</td></tr> </tbody> </table>	Критерии за избор на проекти	Точки	1. Проектът включва комбинирани дейности по опазване и популяризиране на местни продукти, услуги и културно наследство: а) при включване на две от изброените групи дейности – 15 точки б) при включване на три от изброените групи дейности – 20 точки	25	2. Проектът предвижда пренасянето на културен опит, знания, умения и традиции между различните поколения	20	3. Дейностите по проекта имат иновативен характер за територията	15	4. Дейностите по проекта мотивират местната общност да участва и инициира съвместни дейности, свързани с опознаването, съживяването и популяризирането на автентични местни традиции, фолклор и занаяти	15	5. Дейностите по проекта насърчават съвместно участие на различни групи заинтересовани страни – стопански сектор, социални и граждански групи и културни институции	10	6. Дейностите по проекта включват участие на хора с увреждания и/или малцинствени групи	10	7. Кандидатите са Юрически лица с нестопанска или Читалища	5	ОБЩО	100
Критерии за избор на проекти	Точки																		
1. Проектът включва комбинирани дейности по опазване и популяризиране на местни продукти, услуги и културно наследство: а) при включване на две от изброените групи дейности – 15 точки б) при включване на три от изброените групи дейности – 20 точки	25																		
2. Проектът предвижда пренасянето на културен опит, знания, умения и традиции между различните поколения	20																		
3. Дейностите по проекта имат иновативен характер за територията	15																		
4. Дейностите по проекта мотивират местната общност да участва и инициира съвместни дейности, свързани с опознаването, съживяването и популяризирането на автентични местни традиции, фолклор и занаяти	15																		
5. Дейностите по проекта насърчават съвместно участие на различни групи заинтересовани страни – стопански сектор, социални и граждански групи и културни институции	10																		
6. Дейностите по проекта включват участие на хора с увреждания и/или малцинствени групи	10																		
7. Кандидатите са Юрически лица с нестопанска или Читалища	5																		
ОБЩО	100																		

Мярка „Сътрудничество и подготвителни дейности за него“			
Мярка „Управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране“			
6. Финансов план, включващ планираните средства от ЕЗФРСР:			
<i>Код на мярката</i>	<i>Име на мярката</i>	<i>Общо за периода на стратегията</i>	
		<i>лева</i>	<i>%</i>
1.1.	Мярка „Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаби инфраструктура на територията на МИГ – Елхово – Болярово“	1 369 060,00	23,33%
1.2.	Мярка „Инвестиции за запазването на духовния и културния живот на населението на територията на МИГ – Елхово – Болярово“	586 740,00	10,00%
2.1.	Мярка „Инвестиционна подкрепа за земеделските стопанства на територията на МИГ – Елхово – Болярово“	733 425,00	12,50%
2.2.	Мярка „Инвестиционна подкрепа за преработка/ маркетинг на селскостопански продукти на територията на МИГ – Елхово – Болярово“	488 950,00	8,33%
2.3.	Мярка „Инвестиционна подкрепа за развитие на неселскостопански дейности на територията на МИГ – Елхово – Болярово“	733 425,00	12,50%
3.	Мярка „Подкрепа за изготвянето на	117 348,00	2,00%

	стратегии за създаване на интелигентни селища в бъдеще на територията на МИГ – Елхово – Болярово“		
4.	Мярка „Маркетинг, популяризиране и сертифициране на местното наследство, изделия и храни“	176 022,00	3,00%
	Мярка „Сътрудничество и подготвителни дейности за него“		
	Мярка „Сътрудничество и подготвителни дейности за него“	195 580,00	3,33%
	Мярка „Управление, мониторинг и оценката на стратегията и нейното популяризиране“ (До 25% от средствата на ред „Общо средства за стратегията от ЕЗФРСР)		
	Мярка „Управление, мониторинг и оценката на стратегията и нейното популяризиране“	1 466 850,00	25,00%
	ОБЩО СРЕДСТВА ЗА СТРАТЕГИЯТА ОТ ЕЗФРСР	5 867 400,00	100%

7. Описание на уредбата за управление, мониторинг и оценка, която показва капацитета на местната инициативна група да изпълни стратегията: (не повече от 6 страници);

7.1. Организационна структура на МИГ:

7.2. Управление на МИГ:

- <i>Органи за управление и контрол;</i>	Органите за управление на МИГ –Елхово–Болярово са формирани съгласно ЗЮЛНЦ на две йерархични нива – върховен колективен орган (<i>Общо събрание</i>) и колективен управителен орган (<i>Управителен съвет</i>). И за двата органа е спазено изискването: на ниво вземане на решения нито публичните органи, нито която и да било от групите, представляващи конкретните заинтересовани страни, не представлява повече от 49 % от правата на глас. <i>Общото събрание</i> се състои от 48 члена, от които 2-ма члена са представители на публичния сектор (община Елхово и община Болярово), 23 члена са представители на стопанския сектор и 23 члена са представители на нестопанския сектор. Съотношението между така изброените сектори е 4,17% : 47,92% : 47,92%. В териториален аспект в Общото събрание са включени членове от 22 населени места на територията на МИГ, с което са представени 52,38 % от общия брой населени места. В Общото събрание са представени над 70 % от идентифицираните в хода на анализа групи заинтересовани страни, свързан с подготовката на СВОМР, вкл. и представители на малцинствени групи (ромска общност) и на уязвимата група на пенсионерите. Правомощията на Общото събрание, вкл. по отношение на Стратегията за ВОМР, редът и начина за вземане на решения са посочени в чл. 22 - чл.31 на Устава на МИГ-Елхово-Болярово. <i>Управителният съвет (УС)</i> на МИГ-Елхово-Болярово е колективният управителен орган на сдружението и се състои от 5 лица, от които един представител на публичния сектор и по двама представители на стопанския и нестопанския сектор. Съотношението между така изброените сектори в УС е 20 % : 40 % : 40 %. Правомощията на Управителния съвет, вкл. по отношение на Стратегията за ВОМР, редът и начина за вземане на решения са посочени в чл. 22-чл.31 на Устава на МИГ-Елхово-Болярово.
- <i>Описание на позициите и изискванията към изпълнителния директор и персонала.</i>	Числеността, позициите и персоналният състав на екипа МИГ Елхово–Болярово е определен с решение на Управителния съвет. Персоналът на МИГ включва следните позиции, посочени в органограмата по т.7.1: Изпълнителен директор, Експерт по прилагане на Стратегията за ВОМР и Експерт мониторинг, контрол и оценка на изпълнението на СВОМР. Изисквания към изпълнителния директор: • завършено висше образование, най-малко степен „магистър“; • трудов стаж и/или осигурителен стаж най-малко 5 години; • управленски опит най-малко две години или най-малко три години

	опит като експерт в МИГ/МИРГ по прилагане на стратегия за ВОМР; - опит в реализиране на проект, програма или стратегия със стойност над 100 хиляди лева, финансирани от ЕС или от други международни донори. <u>Изисквания към Експерт по прилагане на СВОМР и към Експерт мониторинг, контрол и оценка на изпълнението на СВОМР:</u> - завършено висше образование, най-малко степен „бакалавър“; - трудов стаж и/или осигурителен стаж най-малко две години.
7.3. Капацитет на местната инициативна група да изпълни стратегията за ВОМР:	
- Административен капацитет;	Местна инициативна група - Елхово-Болярово е учредена на 21 април 2010 година първоначално като МИГ-Елхово. Впоследствие в периода декември 2015 - май 2016 година е присъединена територията на община Болярово, а МИГ-Елхово е преименувана на МИГ-Елхово-Болярово. МИГ – Елхово – Болярово притежава необходимия опит и капацитет за прилагане на Стратегия за ВОМР, след една успешно изпълнена Стратегия за местно развитие с финансиране от ПРСР 2007 – 2013 г. и успешно изпълнявана Стратегия за ВОМР през период 2014-2020 година с еднофондово финансиране от ПРСР 2014-2020. МИГ –Елхово –Болярово има натрупан опит и в междутериториалното сътрудничество като партниращ МИГ в изпълнението на проект „Младежка Лидер мрежа за развитие на селските райони”, реализиран през 2014-2015 година съвместно с МИГ-Тунджа, МИГ-Средец и МИГ-Девня-Аксаково по мярка 421 „Вътрешнотериториално и транснационално сътрудничество” от ПРСР 2007-2013. Успешно беше изпълнен проект за транснационално сътрудничество по подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ по Административен договор № РД 50 – 54/17.03.2023. Проектът се изпълнява в партньорство от три български партньори МИГ Тунджа (водеща организация), и МИГ Балчик-Генерал Тошево, и пет местни инициативни групи от Словения: МИГ Горна Савиня и долината Шалек, МИГ От Похорие до Бохор, МИГ Обстолие в Козянско, МИГ Разноликост подежеля, МИГ Сподние Савинские долине. Управителния съвет на МИГ-Елхово-Болярово и персонала на МИГ се състоят от висококвалифицирани хора с богат опит в прилагането на подхода ЛИДЕР, натрупан в рамките на изпълнението на подготвителен проект по мярка 431-2 , мярка 4.1 и 431-1 на Програмата за развитие на селските райони (2007-2013) и придобили необходимите знания и компетенции, свързани с прилагането на

	подхода Водено от общностите местно развитие (2014-2020).
- Материално – технически капацитет;	МИГ – Елхово – Болярово разполага с модерно оборудван офис, достъпен за хора с увреждания и трудно подвижни лица, в гр. Елхово, в който са обособени работни помещения, зала за срещи и заседания и архивно помещение. МИГ – Елхово – Болярово разполага с офис оборудване за осъществяване на дейността, в това число принтери, мултифункционални устройства принтер/скенер/копир, оборудвани работни места и компютри, съответстващи на броя на осигурените служители. Интернет страницата на МИГ е с актуален дизайн и постоянно актуализирано съдържание - https://www.migelhovo.org/
- Финансов капацитет;	За целите на осигуряване на финансов капацитет за изпълнение на СВОМР за програмен период 2023-2027, беше осигурен финансов ресурс в размер над 5% от сумата на финансовия ресурс за дейностите, свързани с управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране: - От община Елхово – ОБС – Елхово – решение за предоставяне на 60 000 лева финансов ресурс; - От община Болярово – ОБС – Болярово решение за предоставяне на 15 000 лева финансов ресурс.

7.4. Описание на системата за мониторинг и оценка:

Мониторингът представлява постоянен процес на натрупване на релевантни данни свързани с изпълнението на Стратегията за ВОМР на МИГ-Елхово-Болярово. Мониторингът има за цел да следи динамичното развитие на индикаторите и натрупаната информация да служи за периодична оценка. Мониторинговите данни се събират от източниците на информация за мониторинг.

През програмен период 2014 – 2020 МИГ-Елхово-Болярово разработи и прилага „Вътрешни правила за провеждане на мониторинг при изпълнението на проектни предложения по мерки, финансирани по ПРСР 2014-2020 и ЕЗФРСР чрез СВОМР на МИГ-Елхово-Болярово“. За отчитане на напредъка в прилагането на Стратегията за ВОМР с финансиране от СПРЗСР 2023 – 2027 г. МИГ – Елхово-Болярово, също ще подготви и прилага **Правила за провеждане на текущ мониторинг и оценка**, и чрез своите органи за управление ще осъществява процес на наблюдение и оценка, чиято основна задача е контрол на качеството на изпълнението на Стратегията за ВОМР, като се осигурява информация за финансовите параметри и резултатите от прилагането на Стратегията за ВОМР с оглед отчитането на нейното изпълнение от една страна и взимането на решения по отношение дейността на МИГ и потенциалната необходимост от актуализация, от друга. В системата за текущ мониторинг и оценка, отразена в тези Правила, ще са включени и всички индикатори, с цел да се измерва постигането на целите на стратегията за ВОМР и проследяването на напредъка в изпълнението на дейностите и резултатите от прилагане на стратегията за ВОМР.

Наблюдението е свързано със систематичното и постоянно събиране, анализ и използване на информация за целите на управлението на СВОМР и вземането на решения относно

конкретни процеси или интервенции. Въз основа на получената в процеса на наблюдение информация, МИГ изготвя годишна оценка, която е част от годишния доклад на МИГ.

Оценката следва да даде отговор на следните въпроси:

1	До каква степен е усвоен заложеният бюджет по мерки
2	Доколко балансирано върви прилагането на мерките
3	До каква степен са обхванати територията на МИГ и различните приоритетни групи бенефициенти
4	До каква степен изпълнението на подпомогнатите проекти допринася за постигането на целите на СВOMP
5	Какви проблеми са налице в процеса на прилагане на договорените проекти
6	Какви проблеми са налице в процеса на администриране на стратегията
7	Какви мерки следва да бъдат предприети

За да се даде отговор на посочените въпроси, процесът на наблюдение ще осигурява актуална информация за показатели, които се основават на количествените цели по мерки и бюджета на стратегията. За да могат да се вземат решения, наблюдението ще включва не само излагането на отклоненията, но и анализ на причините за същите.

След приключване на втората година от прилагане на Стратегията за ВOMP ще бъде извършена междинна оценка на изпълнението на Стратегията. В годината на приключване на прилагането Стратегията за ВOMP (2023 г.) МИГ-Елхово-Болярово възлага изготвянето на окончателна оценка за прилагането на стратегията. Междинната и окончателната оценка се извършват от външни експерти и се приемат от Общото събрание на МИГ-Елхово-Болярово.

8. Описание на прилагането на хоризонталните принципи на ЕС съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060 при изпълнението на стратегията: (не повече от 2 страници)

Равенство между половете и липса на дискриминация:

- *прилагане на принципа на равенство между половете;*

Принципът за равенство между половете ще бъде последователно интегриран в прилагането на стратегията, като се насърчава участието на по-слабо представения пол. При разработването на рамката за наблюдение на Стратегията за ВOMP е заложен **индикатор, с помощта на който ще бъде наблюдаван балансът между представителите на двата пола и резултатите от усилията за равно включване,** като се взети под внимание аспектите на различните изисквания за равни възможности на различните групи.

- *допринасяне за утвърждаване на принципа на равните възможности;*

Включването на всички групи от населението на територията на МИГ-Елхово-Болярово се гарантира чрез направения анализ на ситуацията по отношение наличието на уязвими групи и равните възможности, консултативните и промоционални дейности в процеса на разработване и, впоследствие, на прилагане на Стратегията за ВOMP. Представители на всички общности участваха в консултациите при изготвянето на стратегията.

- *създаване на условия за превенция на дискриминацията.*

При прилагането на Стратегията за ВOMP ще бъдат положени специални усилия, за да се осигури информация и насоки за подпомагането по начин, който да гарантира достъпа и

насърчи участието на представители на всички групи от населението на територията. Във всеки проект, където това е приложимо ще се изисква подсилване на аспектите във връзка с равните възможности на групите в неравностойно положение, включително ромското население и хората с увреждания.

Устойчиво развитие (защита на околната среда):

Устойчивото развитие е дългосрочно развитие, което отговаря на нуждите на настоящето, без да ограничава и нарушава възможността на бъдещите поколения да посрещат своите собствени потребности и обединява два основни стремежа: постигане на икономическо развитие, осигуряващо нарастващ жизнен стандарт, и опазване и подобряване на околната среда. ЕС се стреми към устойчив икономически растеж, повече и по-добри работни места и по-голяма сплотеност, но съхранявайки света около нас за бъдещите поколения. При разработването на СВОМР е взето под внимание съществуващото ниво на екологично натоварване на природните елементи на територията (почви, вода, въздух) и чрез мерките се цели запазване и евентуално намаляване на степента на екологична натовареност на природната среда. Отчитайки това СВОМР си поставя за цел подобряване качеството на живот на територията на МИГ-Елхово-Болярово като стъпва на едно интегрирано разбиране за качество на живот, базирано на концепцията за устойчиво развитие и отразено в палитрата на приоритетите и специфичните цели на стратегията. Предвидените в Стратегията за ВОМР мерки са насочени към насърчаване на икономическото развитие на територията от една страна, но и насърчаване опазването на околната среда, възстановяването на природното и културно наследство и утвърждаването на местната идентичност.

Благоприятните екологични условия са съществен фактор, влияещ на социално-икономическото развитие. В този смисъл защитата на околната среда е интегрирана в Стратегията за Водено от общностите местно развитие чрез въвеждането на общи изисквания и планирането на директни интервенции:

- Проекти, предвиждащи инвестиционни предложения, за които се изисква ОВОС по реда на ЗООС, ще се одобряват само след положително решение и при съобразяване с препоръките от извършената оценка;
- Проектите, попадащи в територии от екологичната мрежа НАТУРА 2000 преди одобрението им ще бъдат проверявани за съответствие с разпоредбите на ЗБР и съответните подзаконовни нормативни актове, както и предвидените ограничения в решенията за определяне на местата и планове за управлението.
- Проекти, предвиждащи инвестиции за опазване на околната среда, получават приоритет според критериите за оценка (в повечето мерки).

Като допълнителна възможност за опазване на околната среда ще се използва и подкрепата на допълващото финансиране от Програма Околна среда 2021-2027.

Насърчаване на заетостта и конкурентоспособността:

Всички приоритети, специфични цели и мерки на Стратегията за Водено от общностите местно развитие са съобразени с политиките/действията на Общността по отношение на насърчаване на заетостта и конкурентоспособността. Целите и приоритетите на Стратегията за ВОМР, респективно планираните интервенции за бизнеса, са директно насочени към насърчаване на заетостта и конкурентоспособността.

- Планирани цели и мерки, насочени към подобряване на конкурентоспособността на бизнеса от територията, и с поставен приоритет на проектите, създаващи работни места чрез критериите за оценка, с подкрепата на СПРЗСР 2023 – 2027,

Като допълнителна възможност за насърчаване на заетостта и конкурентоспособността ще се използва и подкрепата на допълващото финансиране от Програма ПКИП 2021 – 2027 и Програма РЧР 2021-2027.